

RESULTATEN VAN WEIDEVOGELINVENTARISATIES IN DELEN VAN DE NOORDPOLDER TE VELD, MAATPOLDER EN OBJECT DE SLAAG (HOOGLAND) IN 2009

**Subgroep Avifauna
Dick A. Jonkers**

© Copyright 2009 – Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken Hilversum
Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Hilversum 2009 Uitgave: 185.

INHOUD

blz.

SAMENVATTING

1.	INLEIDING	9
2.	OPPERVLAKTE, TERREINBESCHRIJVING EN BEHEER	9
3.	METHODE	9
4.	WEERSOMSTANDIGHEDEN	10
5.	RESULTATEN	10
	5.1 Noordpolder te Veld en de Maatpolder	10
	5.1.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	11
	5.1.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	12
	5.1.3 Andere waarnemingen	14
	5.2 De Slaag	13
	5.2.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	14
	5.2.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	15
	5.2.3 Andere waarnemingen	16
6.	TRENDS	16
7.	GROEPEN GRAUWE GANZEN	17
8.	DANKWOORD	19

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

BIJLAGEN

SAMENVATTING

Dit rapport geeft de resultaten weer van een in 2009 uitgevoerde broedvogelinventarisatie in de reservaten Noordpolder te Veld / Maatpolder en het object De Slaag in de Polder Zeldert van Natuurmonumenten. In de Noordpolder c.s. zijn van de Grutto 205 paren vastgesteld, wat bijzonder veel is voor dit 247 ha grote gebied. Een deel van de paren was afkomstig van het aansluitende agrarisch gebied, waar dit jaar veel minder broedparen nestelden. Van de Kievit zijn 109 paren geteld, van de Tureluur 29 paren, van de Scholekster 8 paren, van de Watersnip 4 paren. De Kemphaan breidde zich uit naar 8 paren. Nieuw was een paar Tapuiten. Negen soorten komen op de Rode lijst voor. In De Slaag stond de Grutto aan kop met 91 paren, gevolgd door de Kievit met 57 paren. Van de Tureluur waren 30 paren aanwezig, van de Scholekster 5 paren en van de Watersnip 2 paren. In De Slaag waren vijf soorten van de Rode Lijst broedvogel.

1. INLEIDING

Met deze publicatie wordt de reeks verslagen voortgezet over de monitoring van de broedvogels in de natuurreservaten van Natuurmonumenten in de Noordpolder te Veld, de Maatpolder (Eemnes) en het natuurreservaat De Slaag in de polder Zeldert (Hoogland).

2. OPPERVLAKTE, TERREINBESCHRIJVING EN BEHEER

De totale geïnventariseerde oppervlakte in de Noordpolder te Veld en de Maatpolder is gelijk gebleven aan die van voorgaande jaren en bedroeg 247 ha, inclusief het grasland noordelijk van het fietspad tussen de Meentweg en de Noord Ervenweg tot aan de Gooiergracht. Op 19 mei stonden nog percelen plas en dras. De in voorgaande jaren in de loop van het seizoen opschietende krulzuring was nu grotendeels verdwenen. In de Maatpolder waren enkele percelen vrijwel volledig begroeid met fluitenkruid. Van de meest noordoostelijke waai was in verband met de voorgenomen baggerwerkzaamheden het riet voor het grootste deel verdwenen. Ook nu weer hielden zich het hele broedseizoen door geregeld groepen Grauwe Ganzen verspreid in het gebied op. Vaak was dat het geval op dezelfde percelen. Daarnaast zwierven ganzen met hun nog niet vliegende jongen door het gebied. Door Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte in Wageningen is dit jaar een onderzoek begonnen naar de mogelijke invloed van de ganzen op broedvogels. Het perceel in de Maatpolder met slikranden langs de sloten was dit jaar nog steeds geschikt voor vogelsoorten die dit soort habitat ambiëren.

In De Slaag (70 ha) was de situatie vrijwel onveranderd. De oppervlakte met pitrus had zich weer iets uitgebreid. Er waren bijna geen percelen die plas dras stonden. In het zuidelijke deel was een aantal percelen met vrij brede slikranden langs de sloten nog steeds aanwezig. Er waren veel minder groepen ganzen in het gebied aanwezig dan in voorgaande jaren en de groepen die er zich ophielden waren veel kleiner.

3. METHODE

De werkwijze en interpretatie van de verzamelde gegevens (conform Beintema *et al.* 1995, Van Dijk 2004, Hustings *et al.* 1985) was dit jaar anders. In het hierna volgende wordt het verschil met vorige inventarisaties toegelicht. De Noordpolder te Veld en de Maatpolder bleven op dezelfde dag in hun geheel geteld. De uitvoering gebeurde nog steeds door twee personen, die vanaf de randen van de polders in sommige delen vrijwel gelijk met elkaar opliepen of onafhankelijk van elkaar een deel inventariseerden. Dit jaar zijn er echter van de vijf rondes twee inventarisaties vanaf de randen gehouden. Bij de andere drie is het gebied doorkruist door tijdens de alarmtellingen van de Grutto tegelijkertijd een perceel af te lopen. De methode is conform de richtlijnen voor dit type tellingen (Nijland & Van Paassen 2007). Een van de twee inventarisors nam het perceel zelf en twee tot drie percelen naast hem voor zijn rekening; de andere eenzelfde aantal percelen aan de andere zijde. Tijdens het doorkruisen zijn Kieviten (behalve nesten), eenden en ganzen (*idem*) niet genoteerd. Van de overige soorten zijn de gegevens wel ingetekend. De inventarisatiewijze van het gebied ten noorden van het recreatiefietspad tussen de Meentweg en de Noord Ervenweg was gelijk aan die van voorgaande jaren.

In het object De Slaag waren er eveneens veranderingen in de wijze van inventariseren. Het tegelijkertijd inventariseren tijdens een ronde door één persoon aan de westgrens vanaf de dijk langs de Eem en een andere inventarisator vanaf de weg bij de oostgrens bleef onveranderd. Nieuw was dat bij de rondes 4 en 5 een persoon het gebied westelijk van de wetering doorkruiste, en de ander dit ten oosten hiervan deed en het zuidelijk deel vanaf de voormalige zandwinplas naar de Krachtwijkerweg voor zijn rekening nam.

De inventarisatiedata zijn vermeld in de tabellen 1 en 2.

Inventarisatiedatum	Telgebied
08-04	Noordpolder te Veld/Maatpolder
0804	NW deel Noordpolder te Veld
21-04	NW deel Noordpolder te Veld
21-04	Noordpolder te Veld/Maatpolder
05-05	Noordpolder te Veld/Maatpolder
05-05	NW deel Noordpolder te Veld
20-05	Noordpolder te Veld/Maatpolder
20-05	NW deel Noordpolder te Veld
05-06	Noordpolder te Veld/Maatpolder
05-06	NW deel Noordpolder te Veld

Tabel 1. Inventarisatiedata en telgebieden in de Noordpolder te Veld en de Maatpolder in 2009.

Inventarisatiedatum	Telgebied
09-04	De Slaag
22-04	De Slaag.
06-05	De Slaag
20-05	De Slaag.
03-06	De Slaag

Tabel 2. Inventarisatiedata in het object De Slaag in 2009.

4. WEERSOMSTANDIGHEDEN

Neerslag, zicht en wind tijdens de inventarisaties kunnen invloed hebben op de inventarisaties. Niet alleen een inventarisor kan daar last van hebben; ook de activiteiten van vogels kunnen daardoor beïnvloed worden. Bij de interpretatie van de in het veld verzamelde gegevens wordt met dit soort factoren altijd rekening gehouden en wordt de invloed daarvan bij de resultaten zo nodig aangegeven. Dit jaar waren de omstandigheden om te inventariseren goed. Alleen op 6 mei was het regenachtig en gooide de neerslag roet in het eten. Gelukkig bleef het bij deze ene dag.

5. RESULTATEN

5.1 Noordpolder te Veld en de Maatpolder

In de Noordpolder te Veld en de Maatpolder hadden in 2009 27 verschillende vogelsoorten hun domicilie gekozen; in 2008 huisden er 25 soorten (Jonkers 2008). Langzaam maar zeker komen er meer Watersnippen; de waterwielpompen zorgen plaatselijk voor plas dras situaties, waar de soort bij gebaat is. Ook de Bontbekplevier ging licht voorui.; hij profiteerde van slikachtige situaties bij waaien. Van de Rode Lijst waren negen soorten aanwezig (Tabel 3).

Nederlandse naam	Kwetsbaar	Gevoelig	Ernstig bedreigd
Zomertaling	X		
Slobeend	X		
Grutto	X		
Watersnip			X
Tureluur	X		
Kemphaan			X
Veldleeuwerik		X	
Graspieper		X	
Tapuit			X

Tabel 3. Soorten van de Rode Lijst die in 2009 in de Noordpolder te Veld en de Maatpolder tot broeden kwamen.

5.1.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

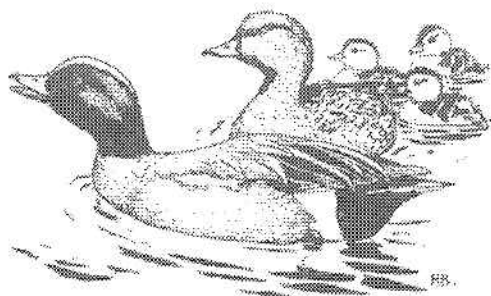
Van elke vogelsoort die zich in het gebied ophield zijn de waarnemingen genoteerd. Wanneer zij territoriaal gedrag vertoonden, of andere uitingen die indicaties zouden kunnen zijn voor een broedgeval, zijn de plekken waar dit het geval was ingetekend. Eveneens is net als in voorgaande jaren speciale aandacht geschonken aan soorten die nog verdacht laat in het seizoen aanwezig waren.

Wilde Eend 53 paar. Nadat zich jarenlang grote schommelingen in de stand hadden voorgedaan, was 2009 vergeleken met alle vorige inventarisaties een topjaar. Er vond meer dan een verdubbeling plaats t.o.v. 2008, toen 25 paren het gebied bevolkten. Zoals in het verslag over 2008 is opgemerkt plaatsen dergelijke ontwikkelingen ons voor een raadsel (Jonkers 2008).

Krakeend 27 paar. Deze soort kwam weer in de buurt van 2005, het jaar waarin zich 24 paren vestigden. Dat is twee en een half keer zoveel als in 2008.

Slobeend 17 paar. De Slobeend kwam weer op het peil van 2005- 2007, toen zich respectievelijk 17, 16 en 15 paren gevestigd hadden.

Smient Na het ontbreken in 2008 zijn dit jaar twee paren vastgesteld.

Zomertaling 6 paar. De Zomertaling is niet alleen een jaarlijkse broedvogel geworden; jaarlijks 2004 stijgt sinds het aantal licht, toen voor het eerst sinds lange tijd weer een broedgeval werd vastgesteld.

Grauwe Gans 8 paar. Het aantal paren dat in 2008 nog 17 bedroeg, is nu sterk gedaald in het reservaat. De beperkende maatregelen door in het broedproces in te grijpen zullen hier niet vreemd aan zijn.

Meerkoet 65 paar. Voor het eerst sinds jaren is er een stijging opgetreden in het aantal broedparen.

Grutto 205 paar. Terwijl overal elders uit het land alarmerende geluiden klinken over de populatie gaat het hier crescendo en waren er bijna de helft meer broedparen dan in 2008. In dat jaar vestigden zich 140 paren, wat toen al boven het gemiddelde van de periode 2004 - 2007 was. De toename van het aantal broedparen is waarschijnlijk voor een deel het gevolg van de afname in het belendende agrarisch gebied. In 2009 waren daar 71 minder broedparen aanwezig dan in 2008 (Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied 2009). Tijdens de alarmtellingen, waarbij alarmerende paren met jongen zijn geteld, zijn beduidend meer paren aangetroffen. Op 5 mei waren dat er met het noordwestelijke deel erbij 271, op 19 mei 288 en op 5 juni nog 186. Hiervoor zijn twee oorzaken aan te wijzen. Bij de tellingen vanaf de randen worden lang niet alle paren ontdekt. Bovendien verplaatst een deel van de paren met jongen zich van buiten het reservaat daar naartoe door agrarische activiteiten en de geringe dekking die daar aanwezig blijft. Dit aantal neemt toe met de maaiwerkzaamheden. Daarna zakt het weer door hergroei van het gras en het minder geschikt raken van het reservaat, waar een soort jungle ontstaat voor de gruttokuikens. De hoge en dichte plantengroei belemmert ze in hun bewegingen.

Scholekster 8 paar. Het aantal paren was wat minder dan vorig jaar, maar de trend blijft dat de stand licht schommelt.

Kievit 109 paar. Voor het derde jaar op rij daalde de populatie van de Kievit. Die ligt nu iets boven het niveau van 1989, toen 97 paren in het gebied broedden.

Tureluur 29 paar. Met dit aantal is de soort beneden het niveau gekomen van 2002-2008.

Kluut 7 paar. De Kluut deed het goed dit jaar. Behalve in de Maatpolder zijn er ook nesten gevonden bij de plas van de voormalige eendenkooi in de Noordpolder te Veld.

Veldleeuwerik 4 paar. Ook dit jaar was de soort weer vertegenwoordigd met een klein aantal paren.

Tapuit Bij voorgaande inventarisaties waren soms nog tot laat in het seizoen Tapuiten aanwezig. Het vermoeden bestond dat er wel eens gebroed zou kunnen worden, ook al omdat de plek waar ze gezien werden steeds dezelfde was. Dit jaar is vastgesteld door Jan Roodhart dat zij gebroed hebben onder een verwaarloosde brug in de Maatpolder. Tapuiten zijn eigenlijk broedvogels van duinen, zandverstuivingen en heidevelden. Ooit hebben zij genesteld in de Eempolders en de Huizermeent. In 1970 waren er maar liefst twaalf broedparen, die zich hadden gevestigd tussen de stenen die gebruikt werden voor de aanleg van dammen in de sloten (Jonkers *et al.* 1987). De Tapuit staat vermeld op de Rode Lijst en is tegenwoordig een bedreigde soort (Van Beusekom *et al.* 2005).

Rietgors 21 paar. Hoewel er nog steeds Rietgorzen langs de waaien broedden, had het merendeel nu vestigingen in percelen met opgeschoten fluitenkruid. Deze paren zorgden voor een uitbreiding van de populatie.

5.1.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Dodaars In de Maatpolder zag Jan Roodhart op 20 mei twee Dodaarzen zwemmen. Op 29 juni bevond zich een exemplaar in een waai aan de Cors Rijksweg bij de zomerdijk. Er zijn geen aanwijzingen voor een broedgeval.

Aalscholver Ook in het broedseizoen 2009 waren enkele keren Aalscholwers in het gebied. Nu hielden zij zich vooral op bij de voormalige kooiplas.

Lepelaar Op bijna alle data zijn een of meer foeragerende Lepelaars gezien. Het maximum was vijf exemplaren op 21 april. Deze zijn afkomstig van de Oostvaardersplassen, waar een kolonie is.

Grote Zilverreiger Hiervan zijn op 21 april drie exemplaren gezien, op 20 mei één en op 5 juni weer één.

Kuifeend Bij alle rondes zijn Kuifeenden gezien. De grootste aantallen hielden zich op in de kooiplas. Het maximum was 30 exemplaren op 21 april.

Grauwe Gans Regelmatig waren weer groepen in het gebied aanwezig. Aan deze soort wordt verder aandacht besteed in de paragraaf 'Groepen Grauwe Ganzen'.

Brandgans Een groepje van tien Brandganzen was nog aanwezig op 20 mei.

Kolgan Nog steeds hielden zich af en toe twee Kolganzen in het gebied op, maar er is niet gebroed.

Canadese Gans Een groepje van acht exemplaren zwierf rond op 21 april; op 20 mei was er een groepje van tien exemplaren.

Nijlgans Een groep van 35 exemplaren was aanwezig op 21 april.

Buizerd Af en toe zijn vlogen een of twee Buizerds in het gebied. Daar zaten er ook bij die afkomstig waren van een nest in Eemdijk.

Bruine Kiekendief Het paar uit de rietrand van het Eemmeer gebruikte de polders als jachtgebied.

Slechtvalk Op 21 april was een mannetje aan het jagen.

Regenwulp Drie exemplaren zijn gezien op 21 april waargenomen.

Bosruiter Op 5 mei zijn drie Bosruiters gezien.

Temmincks Strandloper In de noordwestelijke helft foerageerde in het plas dras deel op 5 mei een exemplaar.

Kemphaan Bij het plas dras deel in de noordwestelijke helft van de Noordpolder te Veld waren geregeld Kemphanen aanwezig. Op 20 mei waren er veertien haantjes en vijf hennetjes en werd er ook baltsgedrag vertoond.

Velduil Op 29 juni, dus na het broedseizoen vloog tegen de schemer een foeragerend exemplaar over in de Maatpolder.

Gierzwaluw Een jagende groep van circa 150 Gierzwaluwen hield zich op 5 juni boven het reservaat op.

Gele Kwikstaart Op 20 mei is een exemplaar gezien aan de oostzijde van de Maatpolder.

Kramsvogel Twee late exemplaren foerageerden op 21 april bij de zomerdijk.

Kneu Vier exemplaren foerageerden op 8 april aan de oostzijde van de Maatpolder. Een paartje is daar gezien op 5 mei.

Raaf Op 8 april vlogen twee Raven richting Eemmeer. Er zijn geruchten dat er dit jaar een paar heeft gebroed op het eiland de Dode Hond.

Zwarte Kraai Net als vorig jaar zijn er geen groepen rondzwervende Zwarte Kraaien gezien.

5.1.3 Andere waarnemingen

Haas Ook dit jaar waren er veel Hazen. De volgende aantallen zijn gesignaleerd: 8 april 5 ex.; 21 april 17 ex.; 5 mei 12 ex. en 20 mei 15 ex.

Hermelijn Op 5 mei liep een exemplaar in het noordwestelijk deel van de Noordpolder te Veld. Op 21 april was er een jagend exemplaar in de Maatpolder.

Dwergvleermuis Tijdens een avondbezoek buiten het eigenlijke broedseizoen (29 juni) is in de Maatpolder met een batdetector de aanwezigheid van twee jagende Dwergvleermuizen vastgesteld.

Rosse Vleermuis Op dezelfde datum als hierboven was dat ook in de Maatpolder het geval voor een Rosse Vleermuis.

Roodwangschildpad Ondanks de verwijdering van de riethorsten uit de noordoostelijke waai boven de zomerdijk is de al jaren achtereen aanwezige Roodwangschildpad nog steeds gesignaleerd in de omgeving daarvan.

5.2 De Slaag

Er kwamen in 2008 23 verschillende soorten broedvogels voor in De De Slaag, tegen achttien in 2008 (Bijlage 2). Het aantal soorten dat hiervan op de Rode Lijst voorkomt is uitgebreid met één: de Watersnip (Tabel 4). Nijlgans, Houtduif, Witte Kwikstaart waren nieuwe soorten; de Watersnip keerde terug als broedvogel.

Nederlandse naam	Kwetsbaar	Gevoelig	Bedreigd
Slobeend	X		
Zomertaling	X		
Grutto	X		
Tureluur	X		
Watersnip			X
Graspieper		X	

Tabel 4. Soorten van de Rode Lijst die in 2009 in De Slaag broedden.

5.2.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Meerkoet 23 paar. De populatie van de Meerkoet ging licht vooruit.

Bergeend 5 paar. De stand van de Bergeend liep terug van vijf naar twee paar.

Brandgans 4 paar. Dit was slechts een paar minder dan in 2007

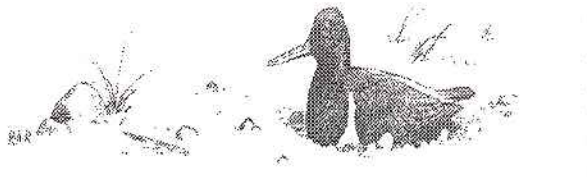
Nijlgans 1 paar. Voor zover bekend is dit het eerste jaar waarin een Nijlgans als broedvogel in De Slaag is vastgesteld.

Knobbelswaan Deze keer zijn twee nesten aangetroffen.

Slobeend 10 paar. De Slobeend herstelde zich van de inzinking in 2008, toen slechts drie paren tot broeden kwamen.

Zomertaling 2 paar. Dit jaar was er weer een paar meer dan in 2008. Het is te hopen dat deze trend zich voortzet.

Scholekster 5 paar. De Scholekster blijft schommelen. Nu was er weer een halvering van het aantal broedparen.

Kievit 91 paar. Dit jaar was er weer eens een daling in het aantal broedparen. Vanaf de randen van het gebied waren veel nesten met broedende vogels goed te zien.

Grutto 91 paar. De Grutto ging spectaculair vooruit van 62 naar 91 paar. Het is de vraag of dit een echte toename is. Dit jaar zijn in afwijking van voorgaande jaren alarmtellingen voor deze soort uitgevoerd.

Tureluur 30 paar. De toename waar in 2008 sprake van was, is nu naar een lichte daling gegaan met zes paren minder.

5.2.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Aalscholver Ook nu weer waren geregeld groepen van vele tientallen Aalscholvers bij de plas aanwezig.

Blauwe Reiger Alleen op 3 juni zijn exemplaren gesignaleerd. Toen vlogen twee Blauwe Reigers in het gebied rond.

Grote Zilverreiger Een exemplaar van deze soort liep op 8 april in het reservaat voedsel te zoeken.

Lepelaar Op 9 april bevond zich één foeragerend exemplaar in het gebied.

Wintertaling 14 exemplaren vertoefden op 8 april in de plas. Op 14 mei zwom een exemplaar in de wetting.

Slobeend Een groep van 18 exemplaren zwom op 8 april in de grote plas.

Pijlstaart Een paar is op 15 april gesignaleerd.

Smient Op 9 april waren er nog 24 exemplaren en twee paren waren op 24 april nog in het gebied.

Kuifeend De plas fungeerde als verzamelplaats, met op 9 april 24 exemplaren, 22 april 24 exemplaren en 20 mei 26 exemplaren.

Grauwe Gans Deze soort ontbrak dit jaar als broedvogel door de beperkende maatregelen die genomen zijn. Wel zijn vier paren met jongen op de plas gesignaleerd. Deze zijn waarschijnlijk afkomstig van het dichtbij liggende eilandje de Grote Melm in de Eem. Het aantal waargenomen groepen was als volgt: 22 april 91 ex. en 6 mei 90 ex.

Canadese Gans Alleen op 9 april was er een groep in het reservaat, die bestond uit 23 exemplaren. De rest van de data hield de groepen zich op in de waai bij het Zuidereind.

Nijlgans Iedere ronde zijn enkele Nijlganzen gezien. Op 9 april echter waren dat 31 exemplaren en op 6 mei vijf.

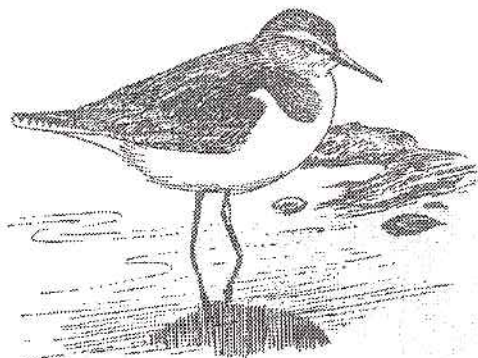
Buizerd Op 9 april en 3 juni vloog een Buizerd over.

Wespendief. Op 6 mei trok een exemplaar over.

Meerkoet Op de plas waren de volgende aantallen aanwezig: 09-04 37 ex.; 22-04 16 ex.; 06-05 53 ex.; 20-05 12 ex.

Scholekster Het maximaal aantal op de soos aangetroffen exemplaren was 31 op 9 april.

Oeverloper Op 20 mei hield zich een exemplaar bij de plas op. Er zijn geen aanwijzingen voor broeden gevonden.

Zilvermeeuw Af en toe vlogen het hele seizoen door een of twee exemplaren rond bij de plas.

Kleine Mantelmeeuw Er waren dit jaar bij elk bezoek wel een of twee volwassen exemplaren aanwezig. Op 20 mei hielden zich zelfs 14 exemplaren bij de plas op. Het vermoeden bestaat dat deze vogels ergens in de omgeving hun broedplaats hebben.

Kokmeeuw Van deze soort waren bij elk bezoek altijd wel enkele tot soms tientallen exemplaren aanwezig. Deze hielden zich hoofdzakelijk bij de voormalige zandwinplas op. Het maximum aantal gesignaleerde Kokmeeuwen was 107 op 9 april.

Houtduif In totaal waren op 9 april 158 exemplaren in het reservaat aan het foerageren.

Raaf Op 6 mei vloog een exemplaar rond. Waarschijnlijk was deze vogel afkomstig uit De Stulp, achter paleis Soestdijk -hemelsbreed op enkele kilometers afstand - waar een paar Raven broedvogel is

Zwarte Kraai Af en toe was een Zwarte Kraai in het gebied aanwezig.

5.2.3 Andere waarnemingen

Haas Slechts enkele keren is een Haas gezien. Dat is beduidend minder dan in voorgaande jaren.

Ree Een grote verrassing was de waarneming een reebok en een reegeit t.h.v. de plas op 3 juni.

6. TRENDS

De resultaten van 2009 zijn opgenomen in de tabellen 5 en 6. In vorige rapporten is al vermeld, dat de resultaten uit de periode 1973-2002 niet met elkaar vergelijkbaar zijn. De gestandaardiseerde methode wordt namelijk pas gehanteerd sinds 1989. Sinds 2004 is nog steeds een van de oorspronkelijke inventarisators bij het onderzoek betrokken; de tweede inventarisator sinds 2006. Het effect van de zeer strenge winter in 1978/1979 is waarschijnlijk de oorzaak van de lagere aantallen in het broedsizoen erna. Vanaf 1989 is de trend, dat alle paren duidelijk zijn toegenomen, maar soms ook redelijk sterk fluctueren. Daarbij treden ook verschillen per terrein op. De afname van de Grutto in beide geïnventariseerde terreinen tot 2002 springt er uit evenals de toename sindsdien. Daar komt nu de opzienbarende toename van 2009 bij, veroorzaakt door een gedeeltelijk andere inventarisatiemethode. Toch treden ook bij de nu veel hogere aantallen nog steeds schommelingen op.

Soort	1973	1979	1989	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kievit	41	11	97	126	150	145	112	147	128	109
Grutto	51	39	68	115	146	126	126	112	140	205
Tureluur	11	11	19	35	33	34	20	32	36	29
Kemphaan	0	0	0	2	1	0	0	2	0	8
Watersnip	6	2	0	1	1	0	0	0	2	4

Tabel 5. Trends van enkele soorten weidevogels in de Noordpolder te Veen/Maatpolder van 1979-2009.

Soort	1973	1979	1989	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kievit	55	7	20	47	142	66	90	71	78	57
Grutto	68	12	23	69	63	47	61	46	62	90
Tureluur	27	5	6	12	17	16	17	22	36	30
Kemphaan	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Watersnip	27	1	1	0	1	0	2	0	0	1

Tabel 6. Trends van enkele soorten weidevogels in het object De Slaag van 1979-2009.

7. Groepen Grauwe Ganzen

Net als in 2008 is de groeps grootte van de aanwezige Grauwe Ganzen genoteerd. De groeps groottes zijn weergegeven in tabel 7. Bovendien is in de bijlagen een kaart opgenomen met daarop plekken waarop het resultaat van hun vraat duidelijk was waar te nemen. Op 5 mei liepen 9 paar met jongen in een grote groep door het gebied

Teldatum	Groeps grootte				Totaal
	10-50 ex.	51-100 ex.	101-200 ex.	201- 400 ex.	
8 april	9,14, 20	50, 54, 94	-	-	241
21 april	8, 22	92	148		270
5 mei	14, 0	84, 76	107	232	533
20 mei	12, 24, 25	-	170	220	451

Tabel 7. Groeps grootte en totaal aanwezige aantallen Grauwe Ganzen tijdens het broedseizoen 2009.

In De Slaag waren de Grauwe Ganzen vooral buitendijks te zien. Enkele keren zijn enkele exemplaren gezien aan de noordwestzijde van het gebied.

8. DANKWOORD

Net als in andere jaren was het schrijven van dit rapport niet mogelijk zonder de hulp van beheerder Jan Roodhart. Hij deed de voorbereiding, assisteerde bij het veldwerk en vervaardigde de stippenkaarten met de territoria.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Van Beusekom, R., P. Huigen, F. Hustings, K. de Pater, & J. Thissen (redactie) 2005. Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels. Tirion, Baarn.

Dijk, A. J. van 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project SOVON. (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Hustings, M.H.F., R.G.M. Kwak, P.F.M. Opdam & M.J.S.M. Reijnen (eindredactie) 1985. Natuurbeheer in Nederland. Deel 3. Vogelinventarisatie. Pudoc /Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Wageningen/Zeist.

Jonkers, D.A., R.A. Kole & J.Taapken 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum: 287.

Jonkers, D.A. 2008. Resultaten van weidevogelinventarisaties in delen van de Noordpolder te veld, Maatpolder en object De Slaag (Hoogland) in 2008. Uitgave 177. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.

Nijland, F. & A. van Paassen (samenstelling) 2007. Instructie Alarmtellingen; tellingen van paren en gezinnen van Scholekster, Kievit, Grutto, Tureluur en Wulp. Landschapbeheer Nederland/ Publicatie 27. Bureau N, Utrecht/Leuwarden.

Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied 2009. Resultaten -Verslag 2009. Uitgave 179. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.

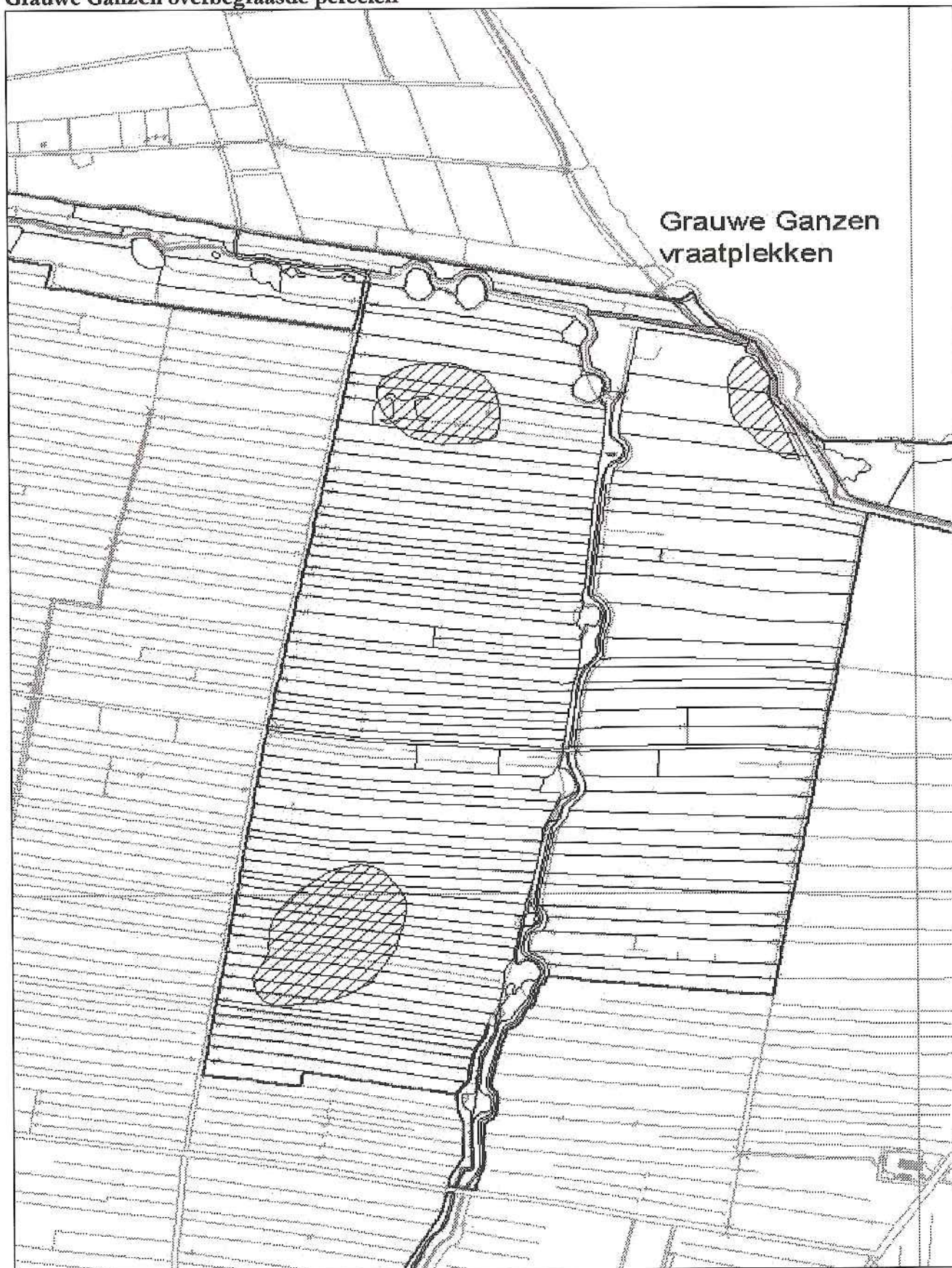
Bijlage 1. Broedvogelsoorten en territoria in 2009 in de Noordpolder te Veld en de Maatpolder

Soort	Aantal in 2009 (2008)
Fuut	2 (3)
Wilde Eend	59 (25)
Krakeend	27 (11)
Sloבעend	17 (7)
Zomertaling	6 (2)
Kuifעend	13 (9)
Bergeend	1(2)
Canadesc Gans	4 (4)
Grauwe Gans	8 (17)
Knobbelzwaan	2 (3)
Waterhoen	2 (4)
Meerkoet	82 (65)
Scholkster	8 (11)
Kievit	109 (128)
Grutto	205 (140)
Watersnip	4 (2)
Bontbekplevier	4 (2)
Kemphaan	8 (0)
Tureluur	29(36)
Kluut	7 (2)
Veldleeuwerik	4(6)
Graspieper	8 (10)
Witte Kwikstaart	6 (9)
Kleine Karekiet	8 (9))
Tapuit	1 (0)
Rietgors	21 (17)
Zwarte Kraai	1 (1)

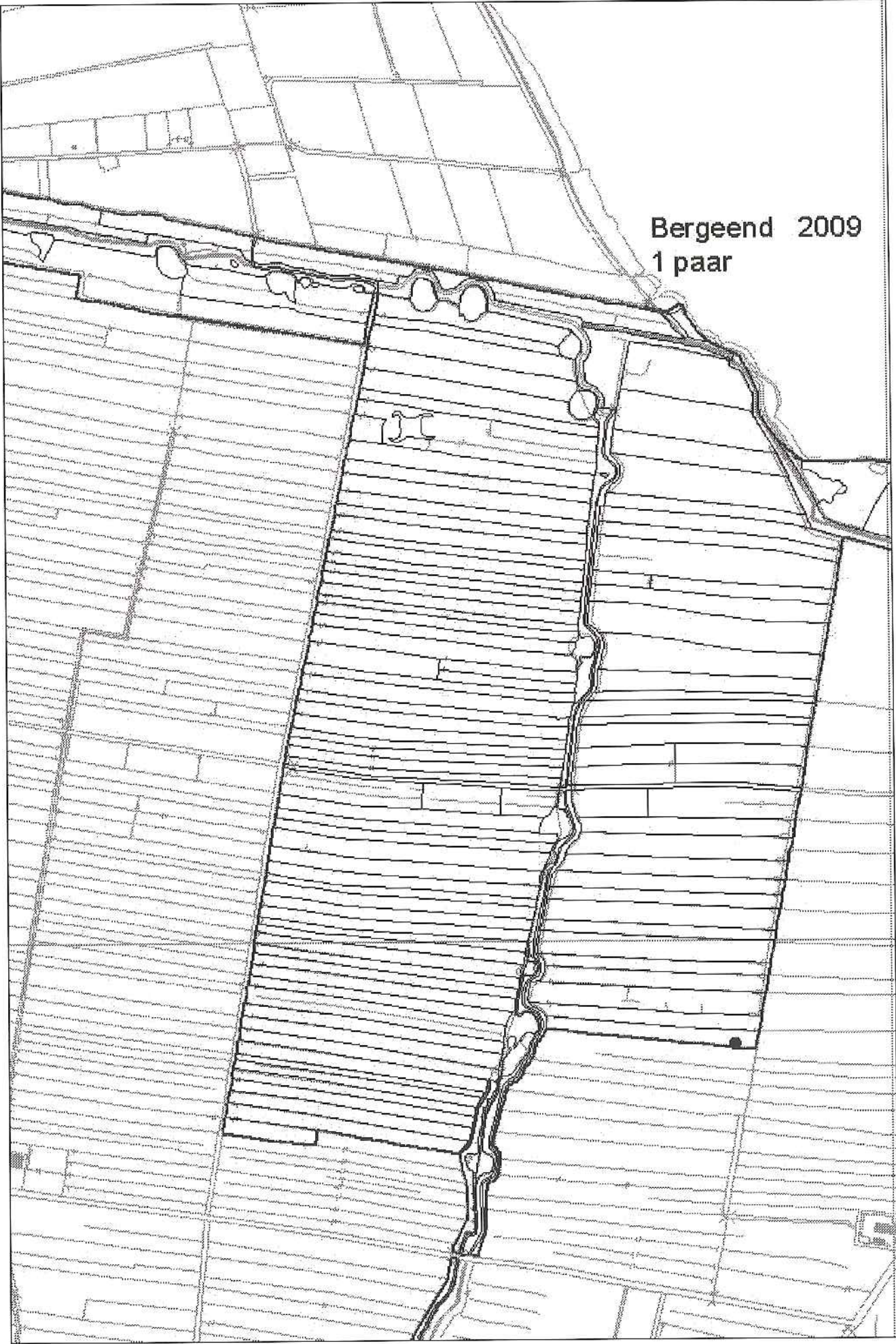
Bijlage 2. Broedvogelsoorten en territoria in object De Slaag in 2009

Soort	Aantal territoria in 2009 (2008)
Fuut	1 (1)
Bergeend	2 (5)
Canadese Gans	5 (4)
Brandgans	2 (5)
Nijlgans	1 (0)
Knobbelzwaan	2 (3)
Krakeend	2 (6)
Wilde Eend	16 (16)
Zomertaling	2 (1)
Slobeend	10 (3)
Kuifeend	4 (6)
Meerkoet	23 (19)
Scholekster	5 (10)
Bontbekplevier	1 (1)
Kievit	57 (78)
Grutto	91 (62)
Watersnip	2 (0)
Tureluur	30 (36)
Houtduif	1 (0)
Graspieper	5 (8)
Witte Kwikstaart	1 (0)
Rietgors	1 (0)

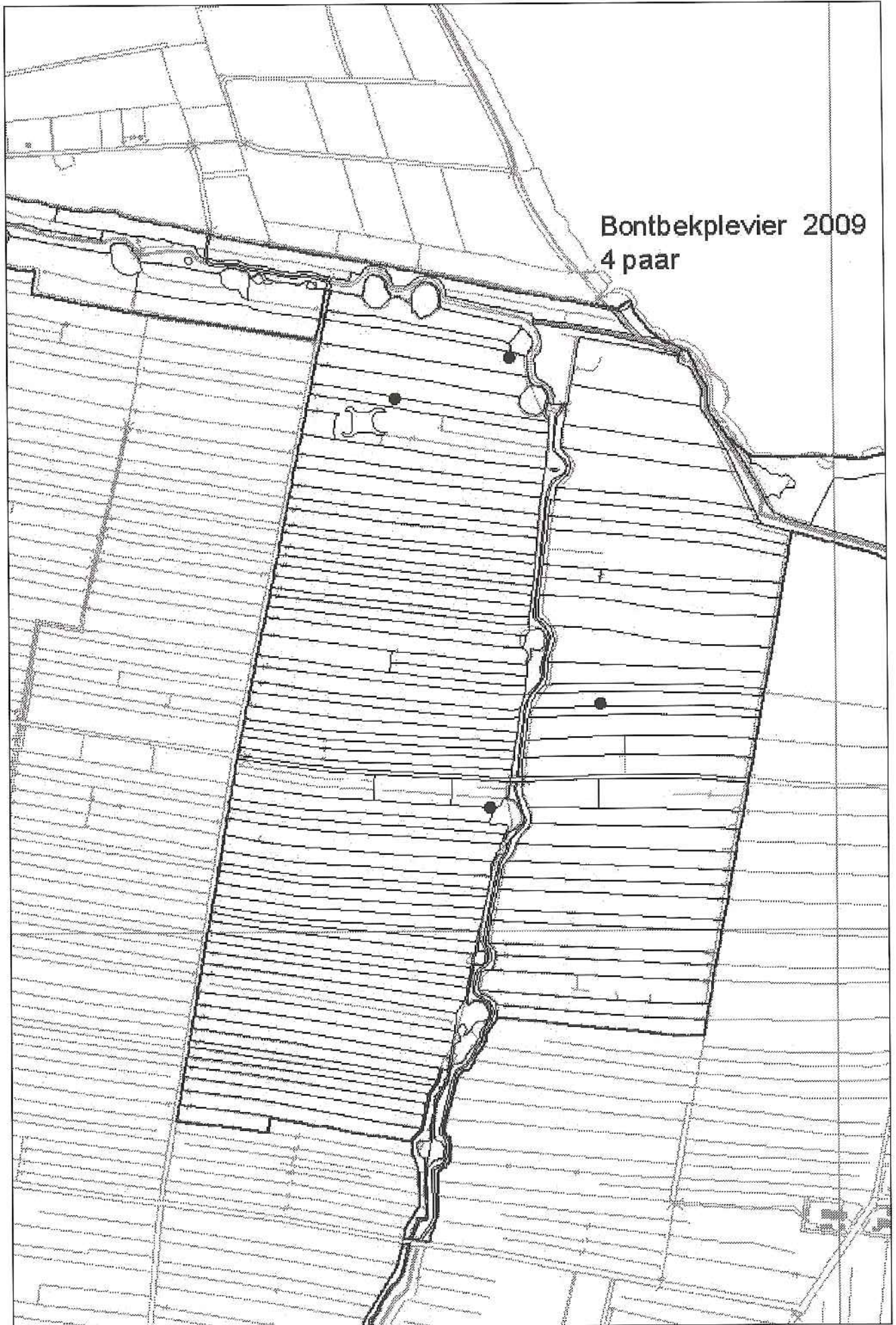
**Bijlage 3. Overzichtskaart van de Noordpolder te Veld/Maatpolder met door
Grauwe Ganzen overbegraasde percelen**

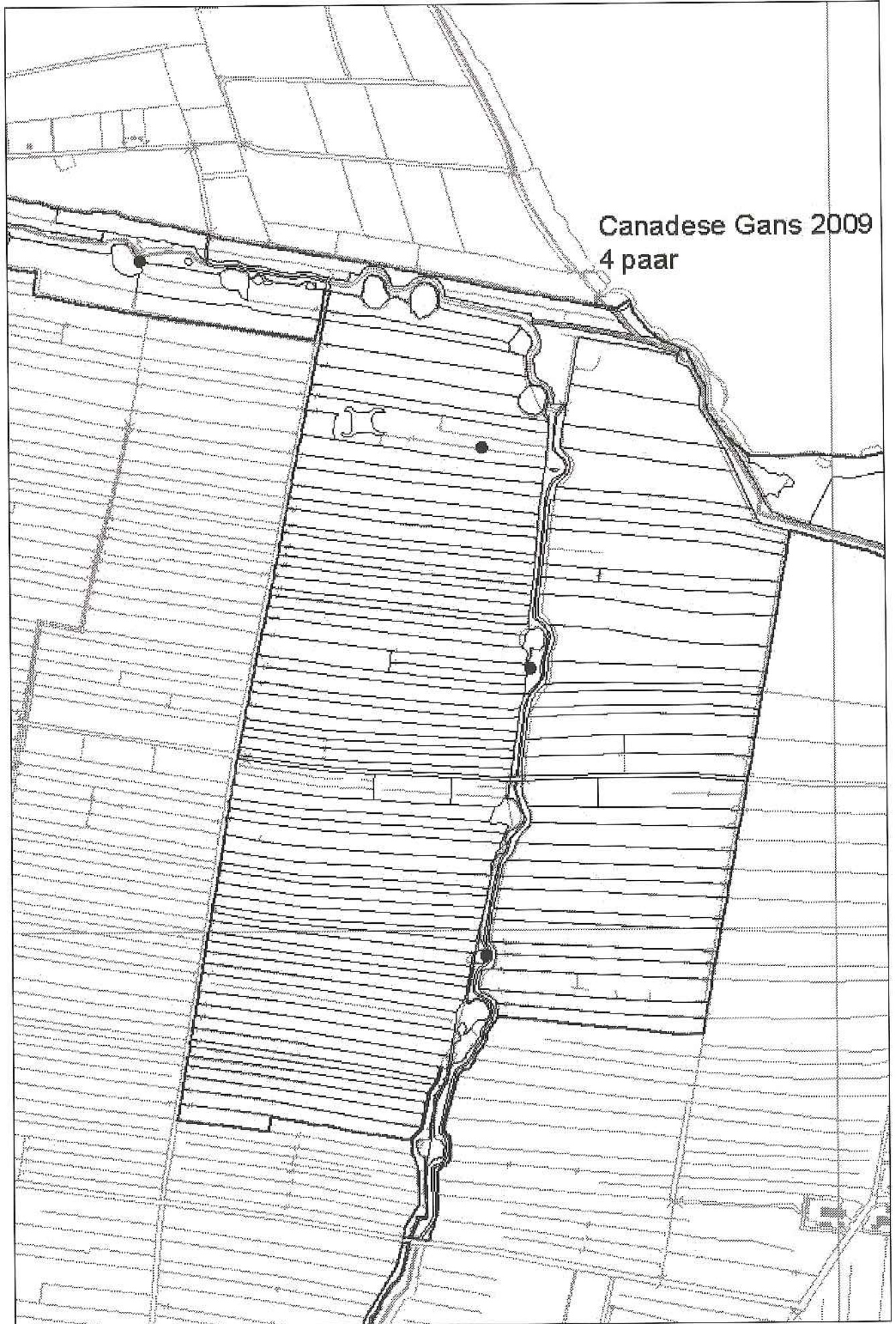
Bijlage 4. Territoriakaarten van de broedvogels in de Noordpolder te Veld en de Maatpolder

Bergeend 2009
1 paar

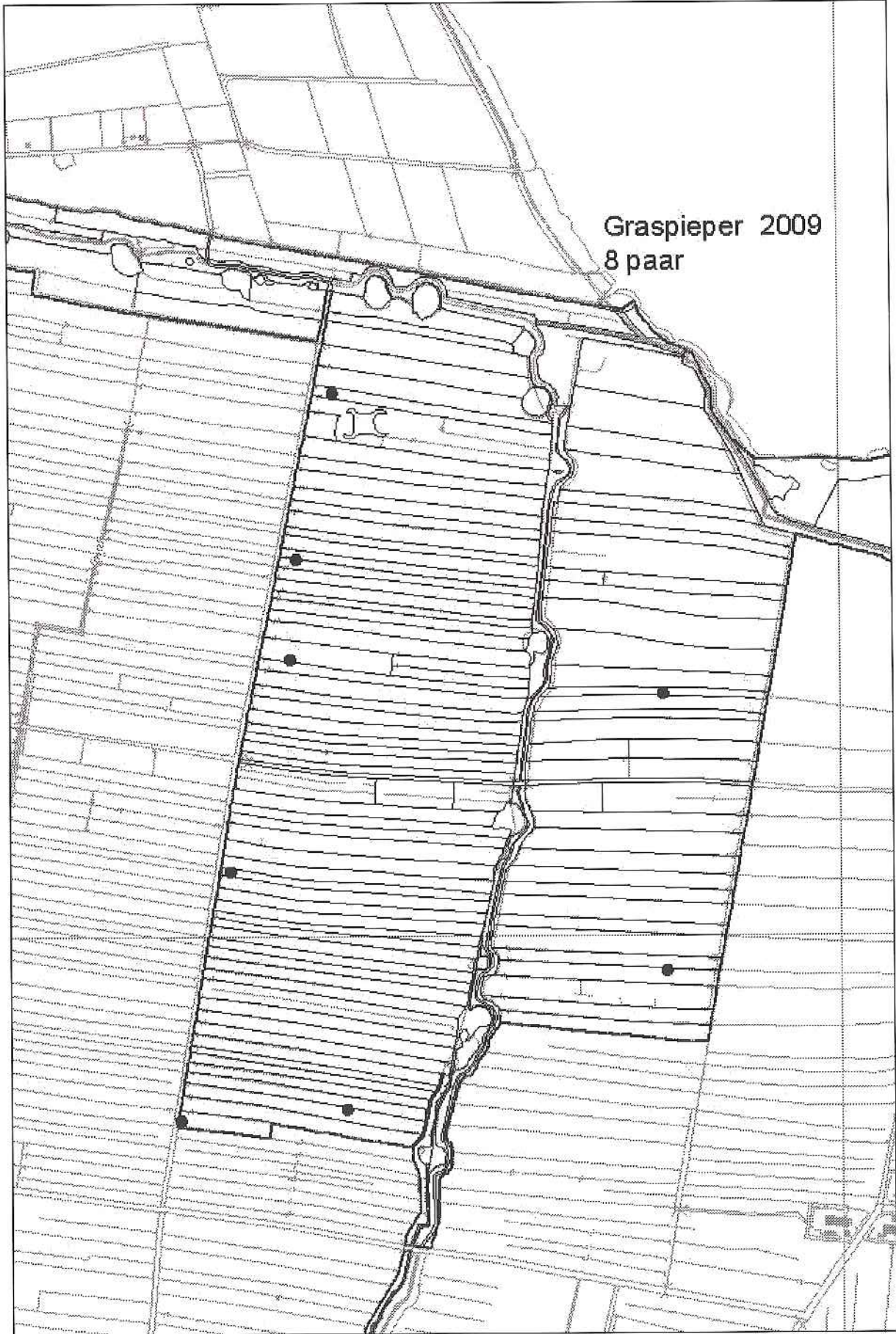
Bontbekplevier 2009
4 paar

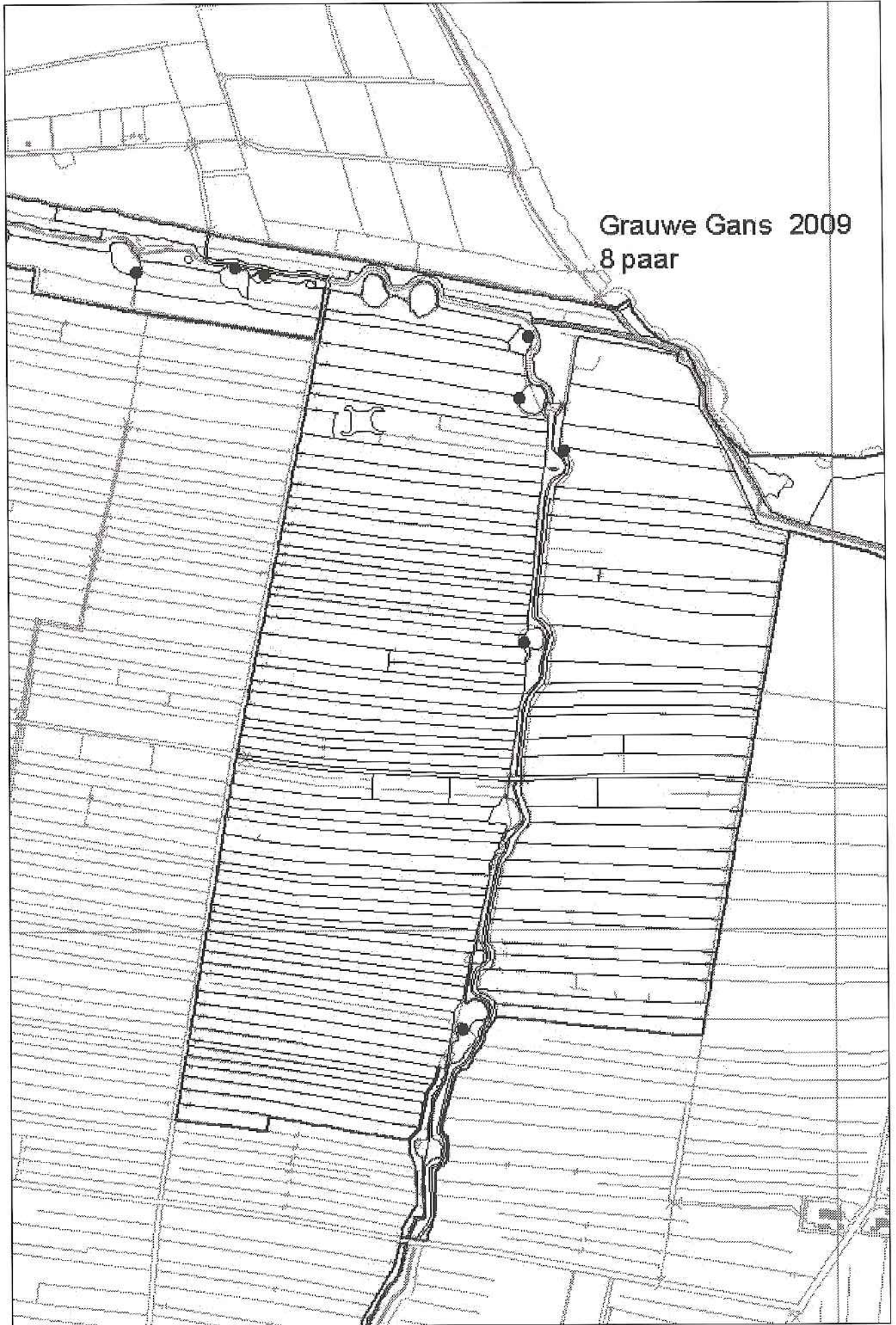
Canadese Gans 2009
4 paar

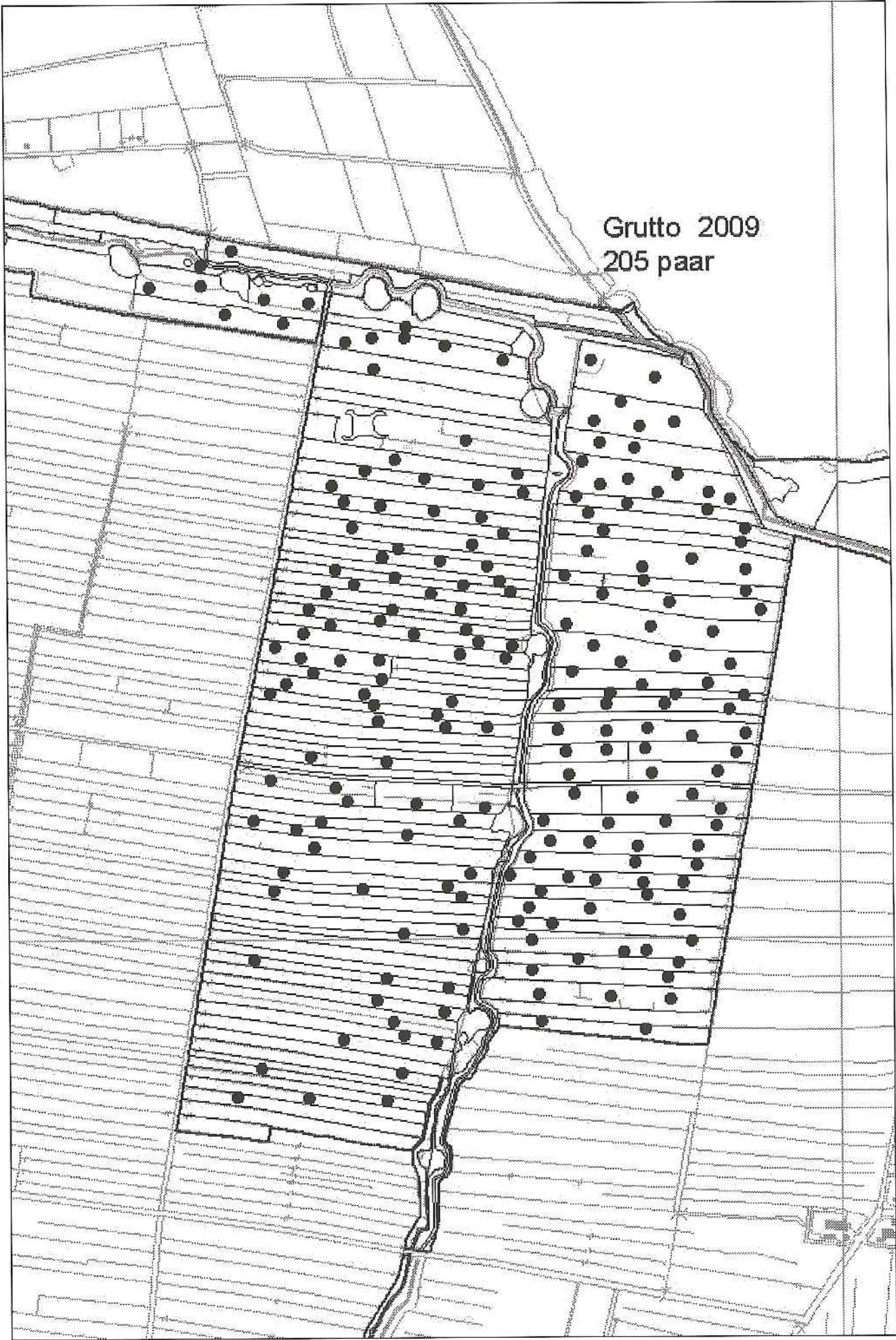

Fuut 2009
2 paar

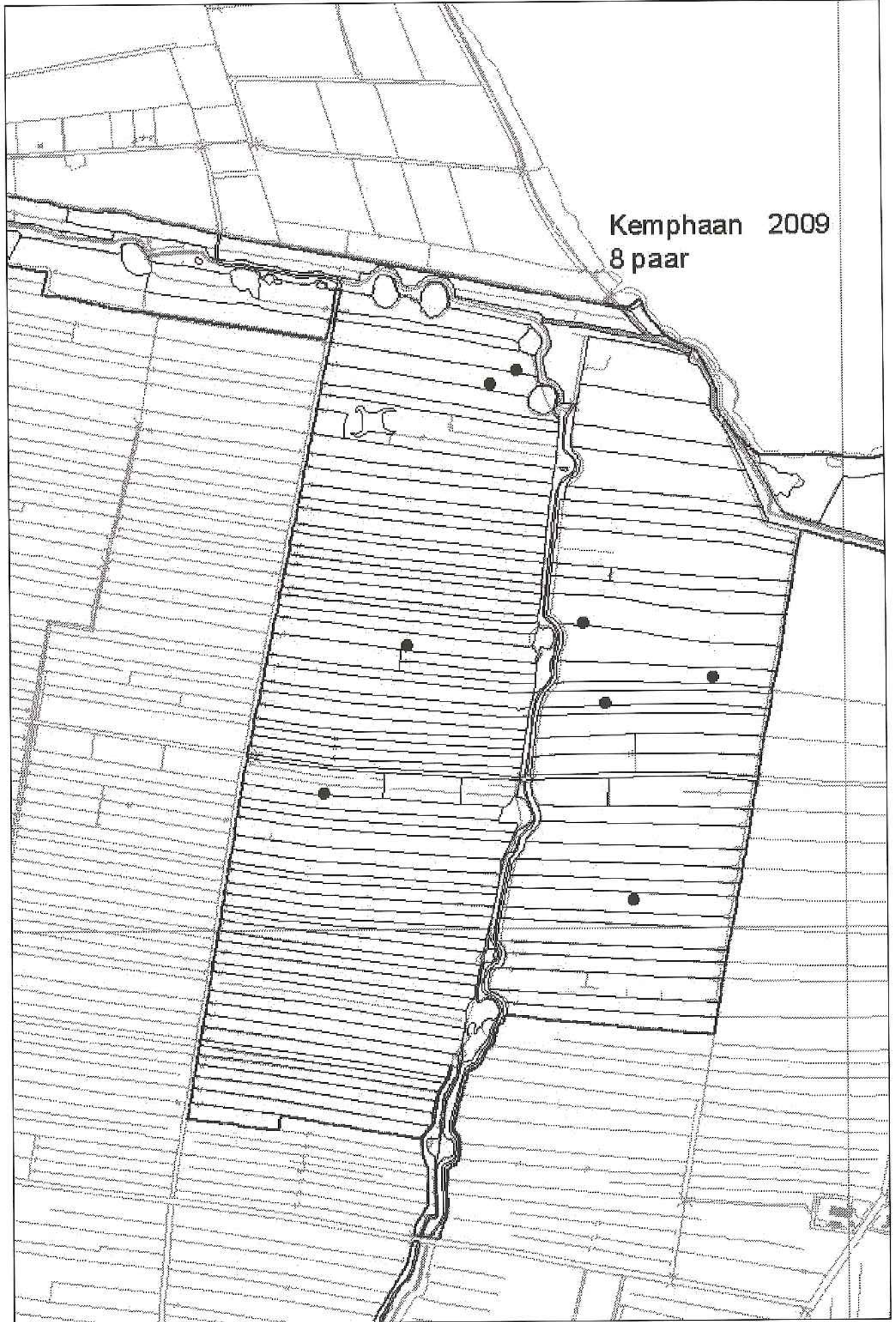
Grauwe Gans 2009
8 paar

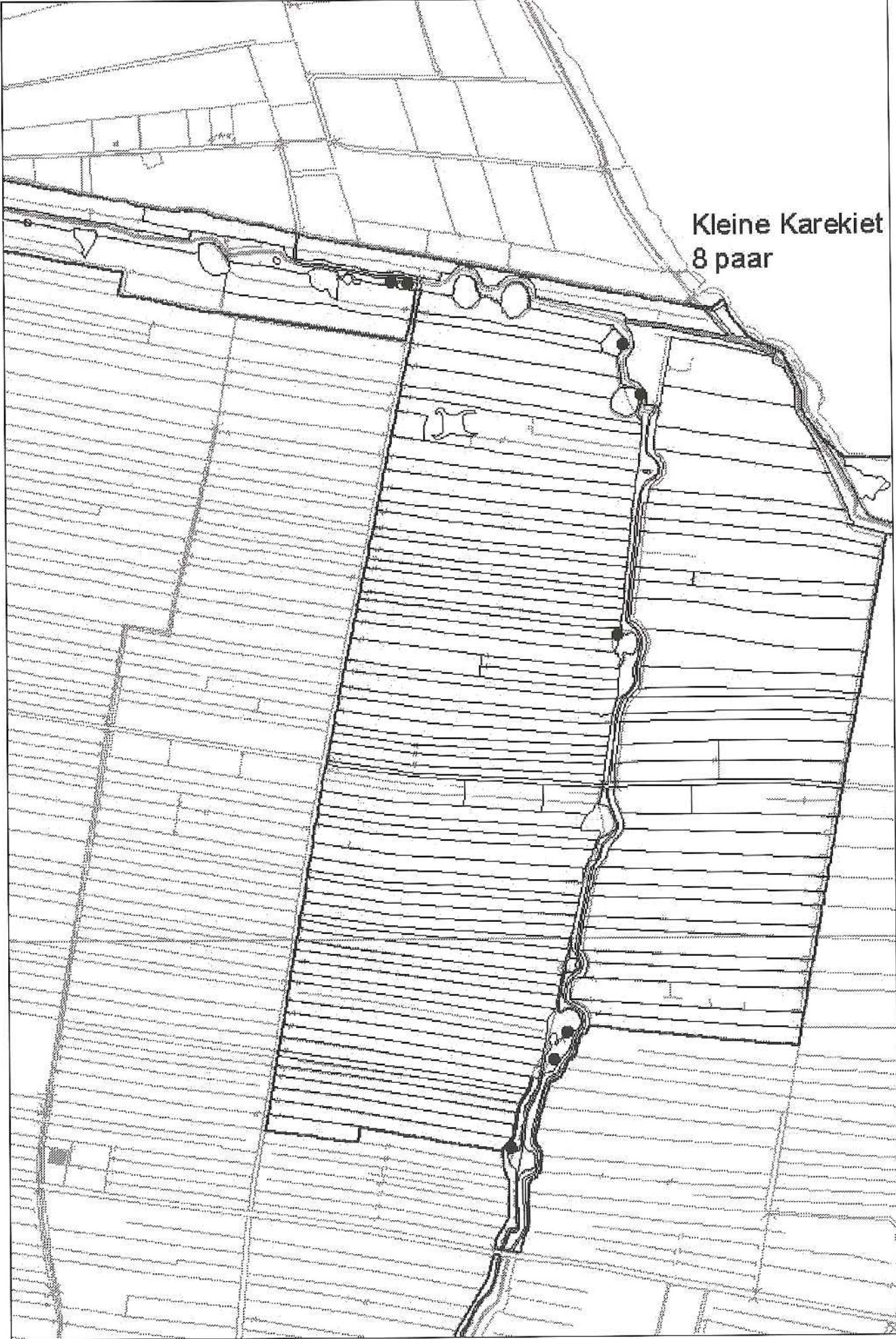
Grutto 2009
205 paar

Kemphaan 2009
8 paar

Kievit 2009
109 paar

Kleine Karekiet
8 paar

Kluut 2009
7 paar

Knobbelzwaan
2 paar

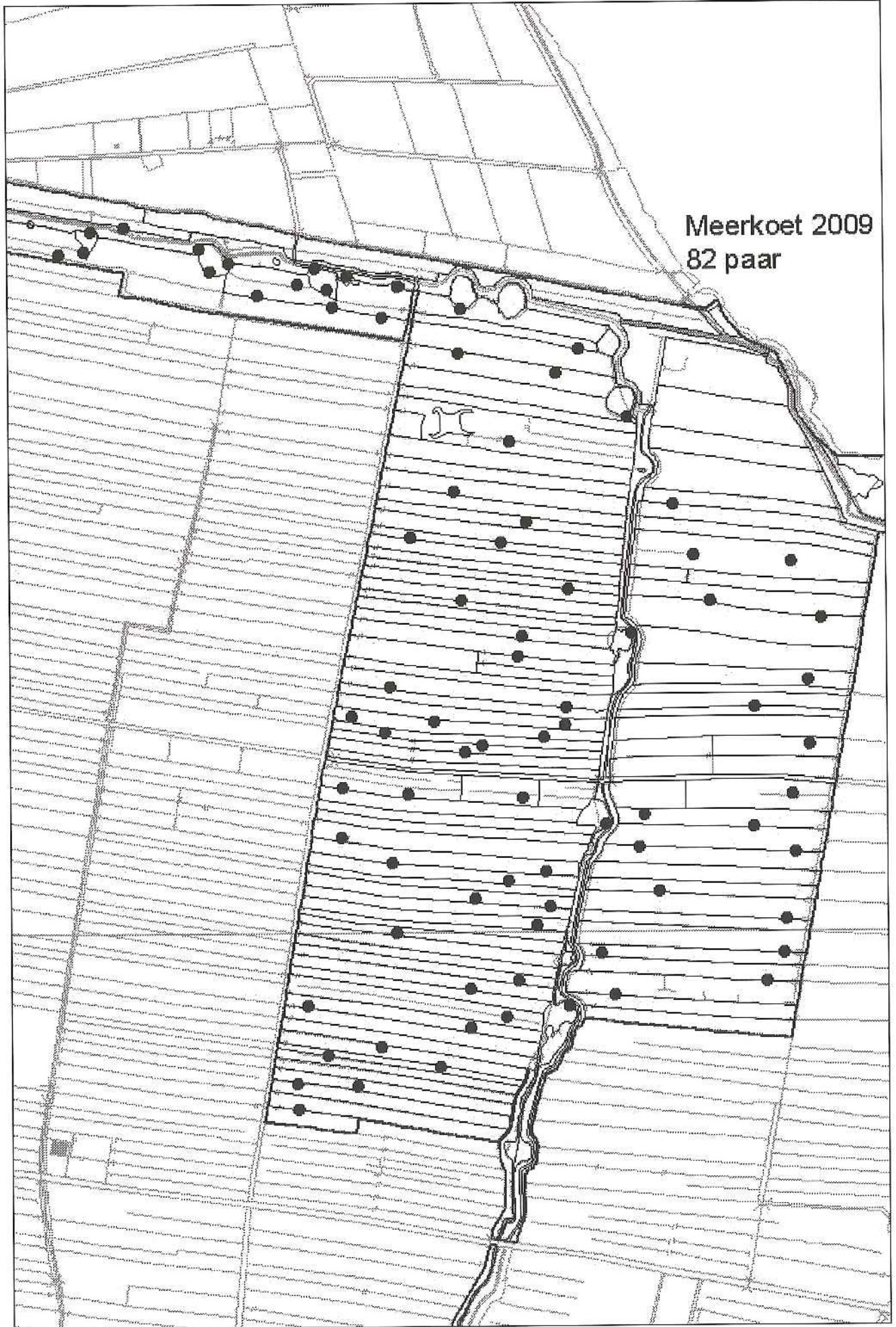

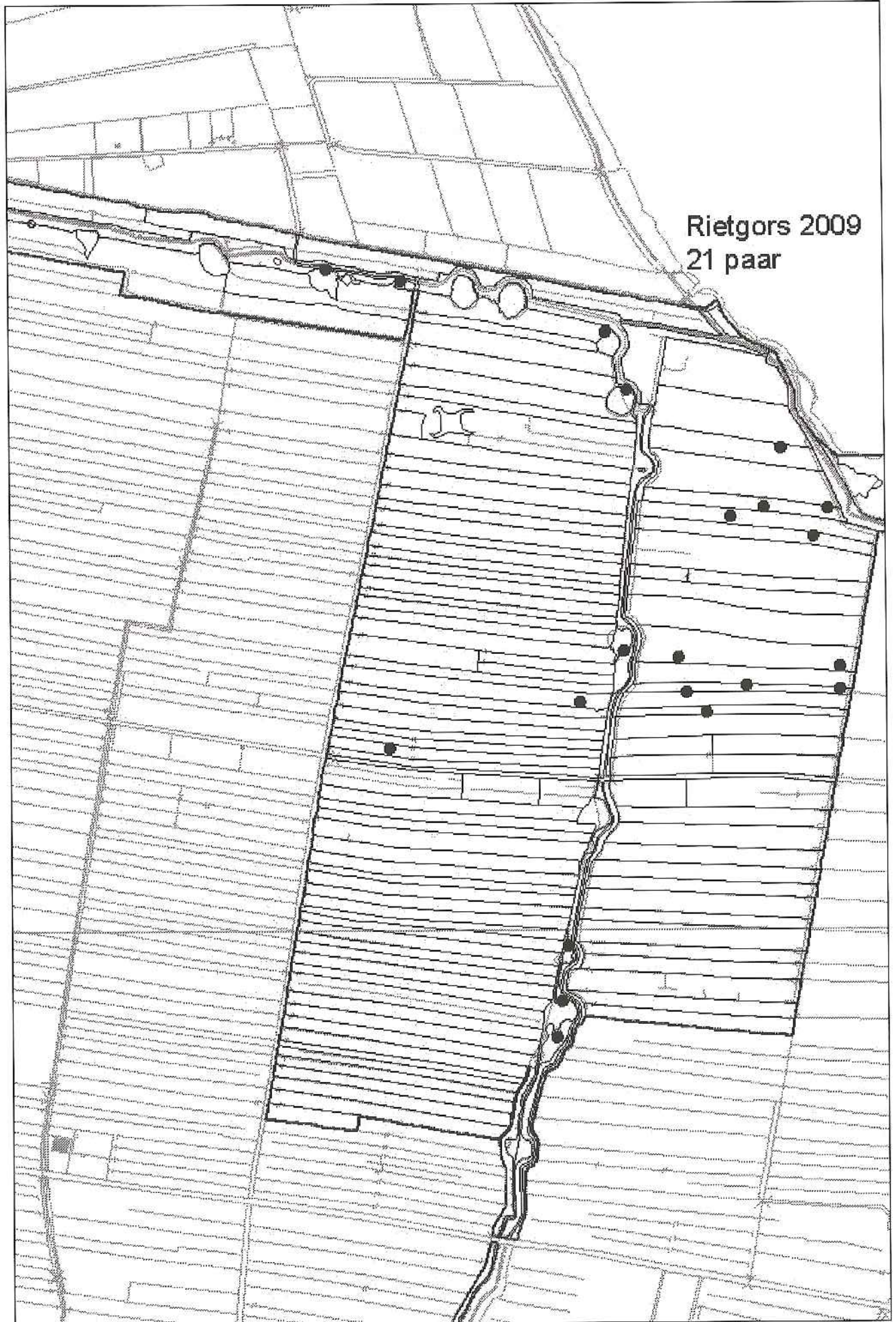
Krakeend 2009
27 paar

Kuifeend 2009
13 paar

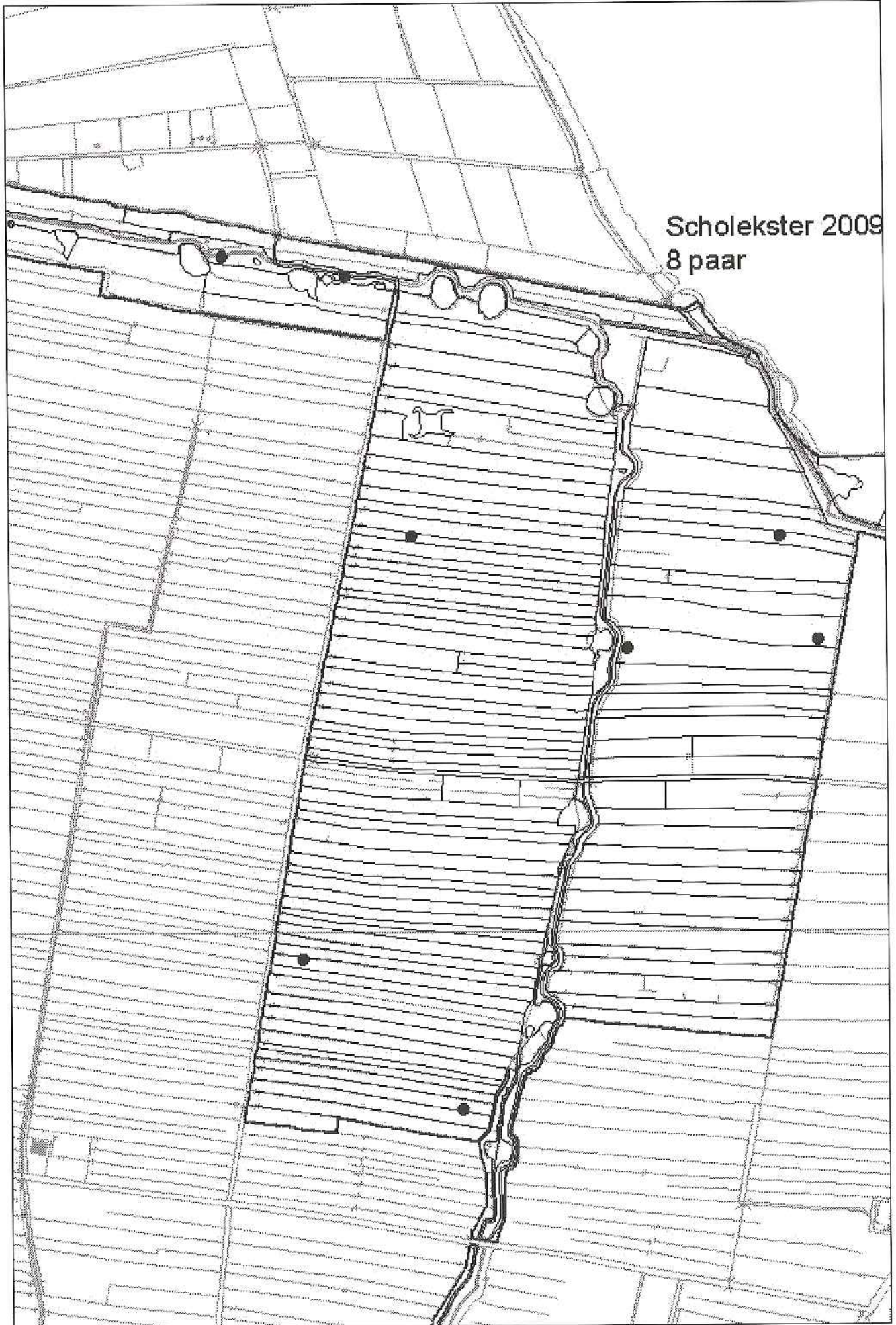

Meerkoet 2009
82 paar

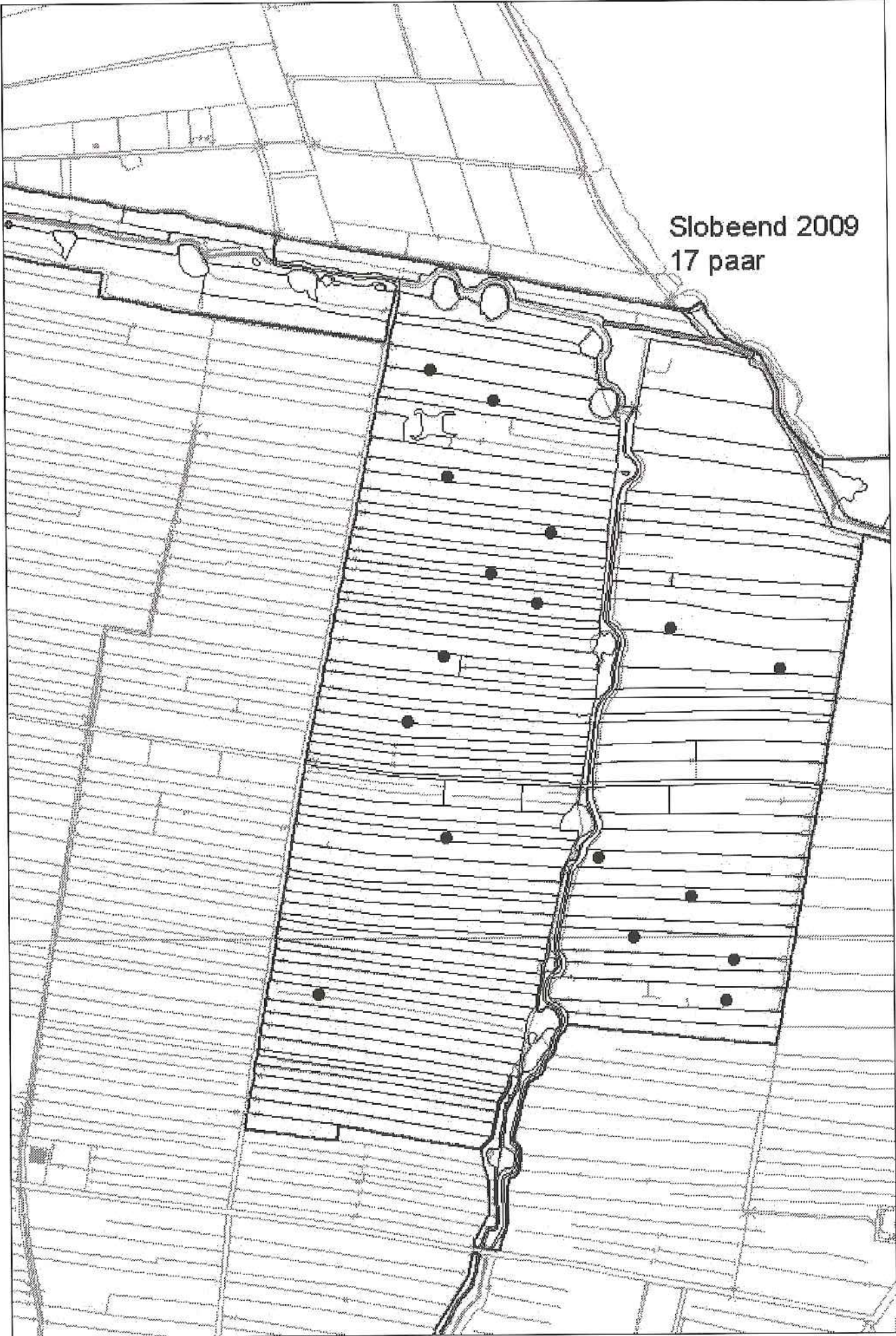

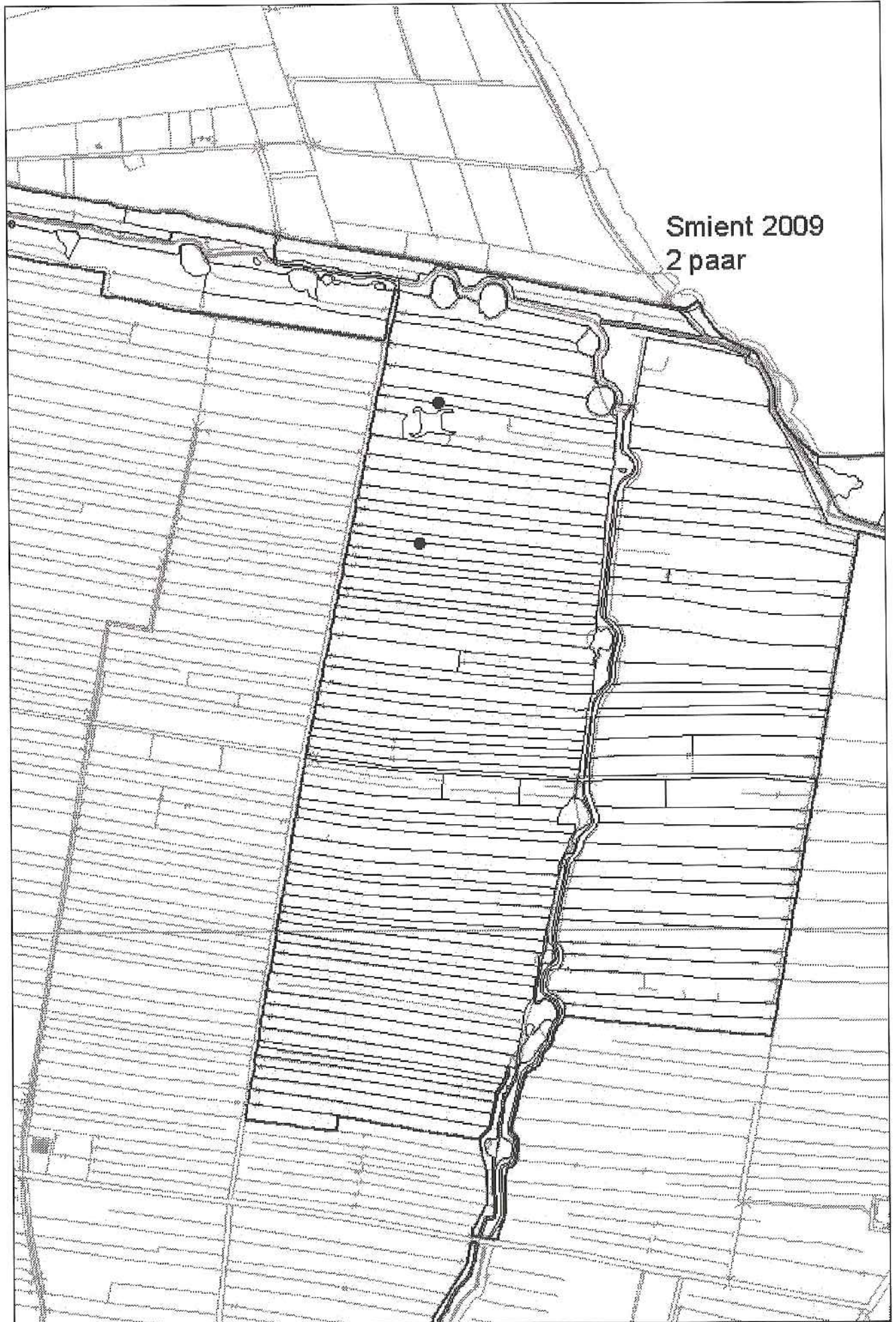
Rietgors 2009
21 paar

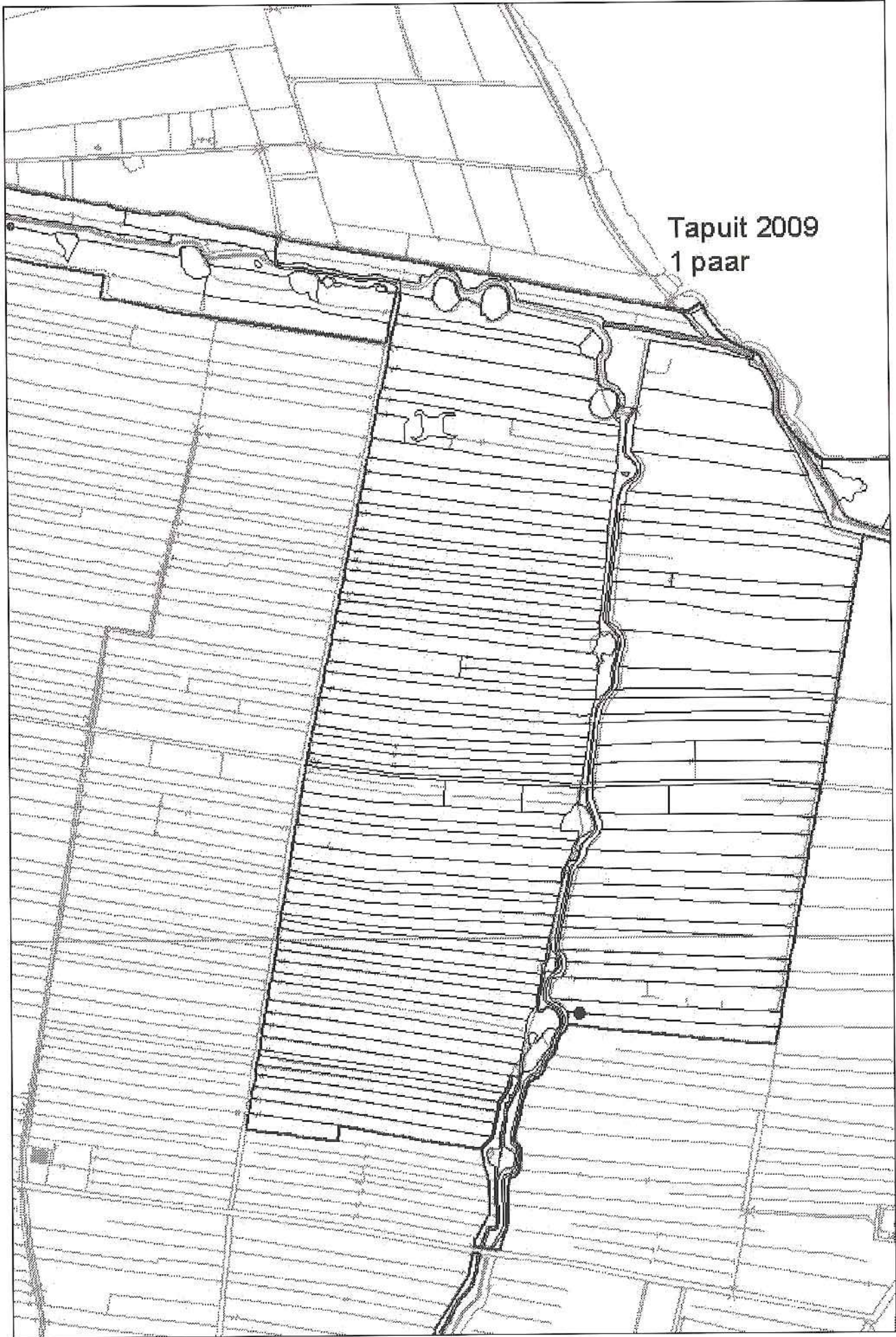
Scholekster 2009
8 paar

Slobeend 2009
17 paar

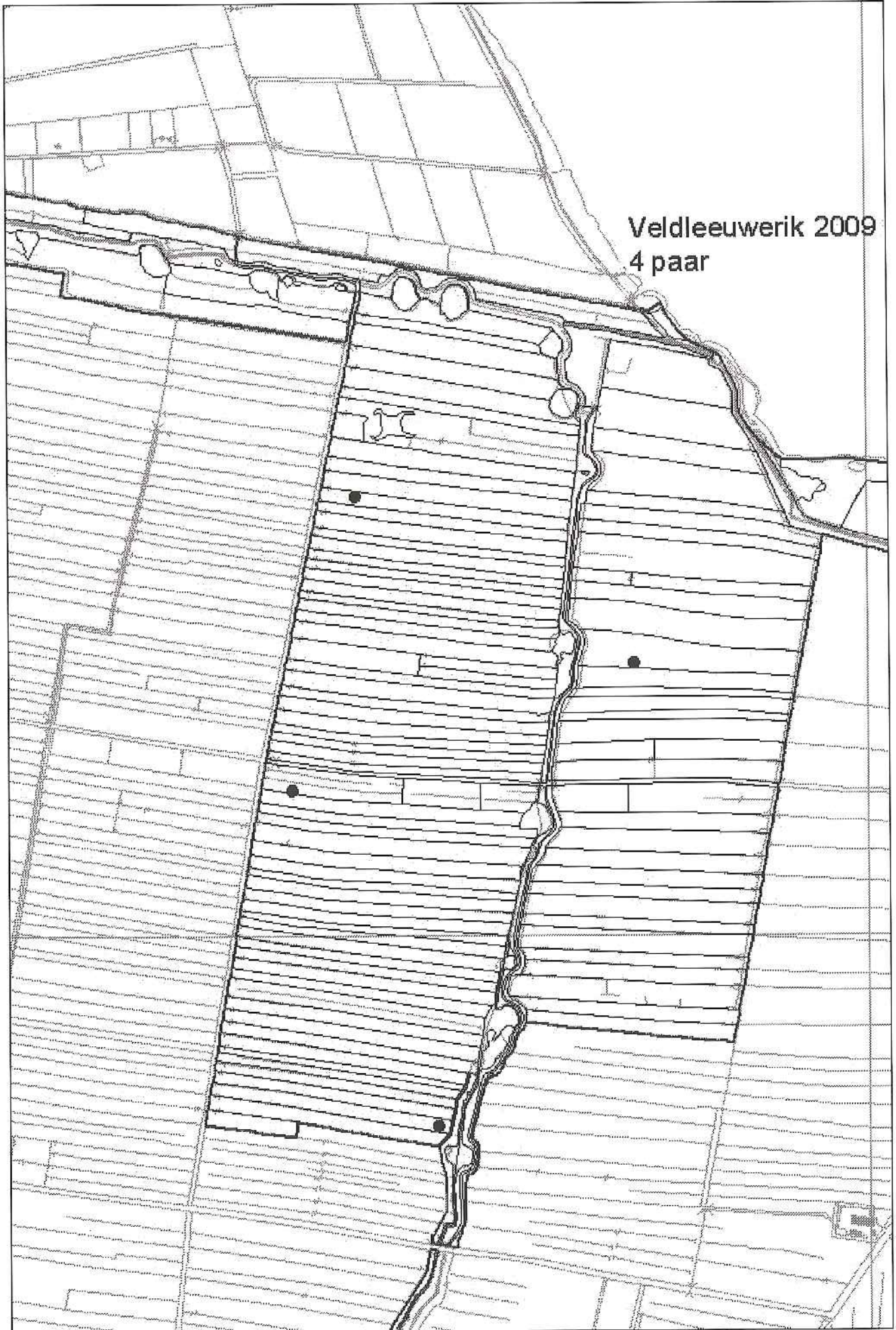
Smient 2009
2 paar

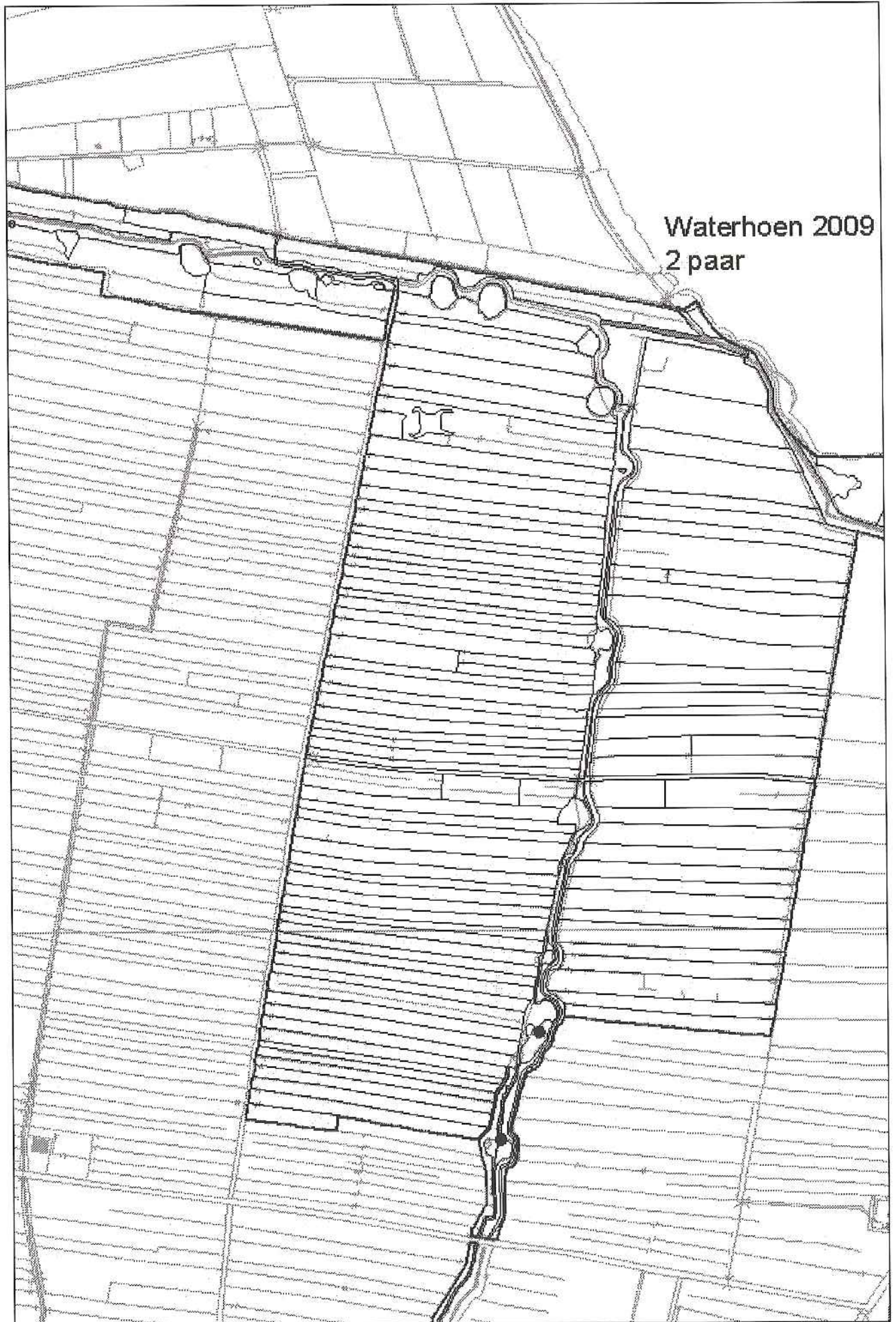
Tapuit 2009
1 paar

Tureluur 2009
29 paar

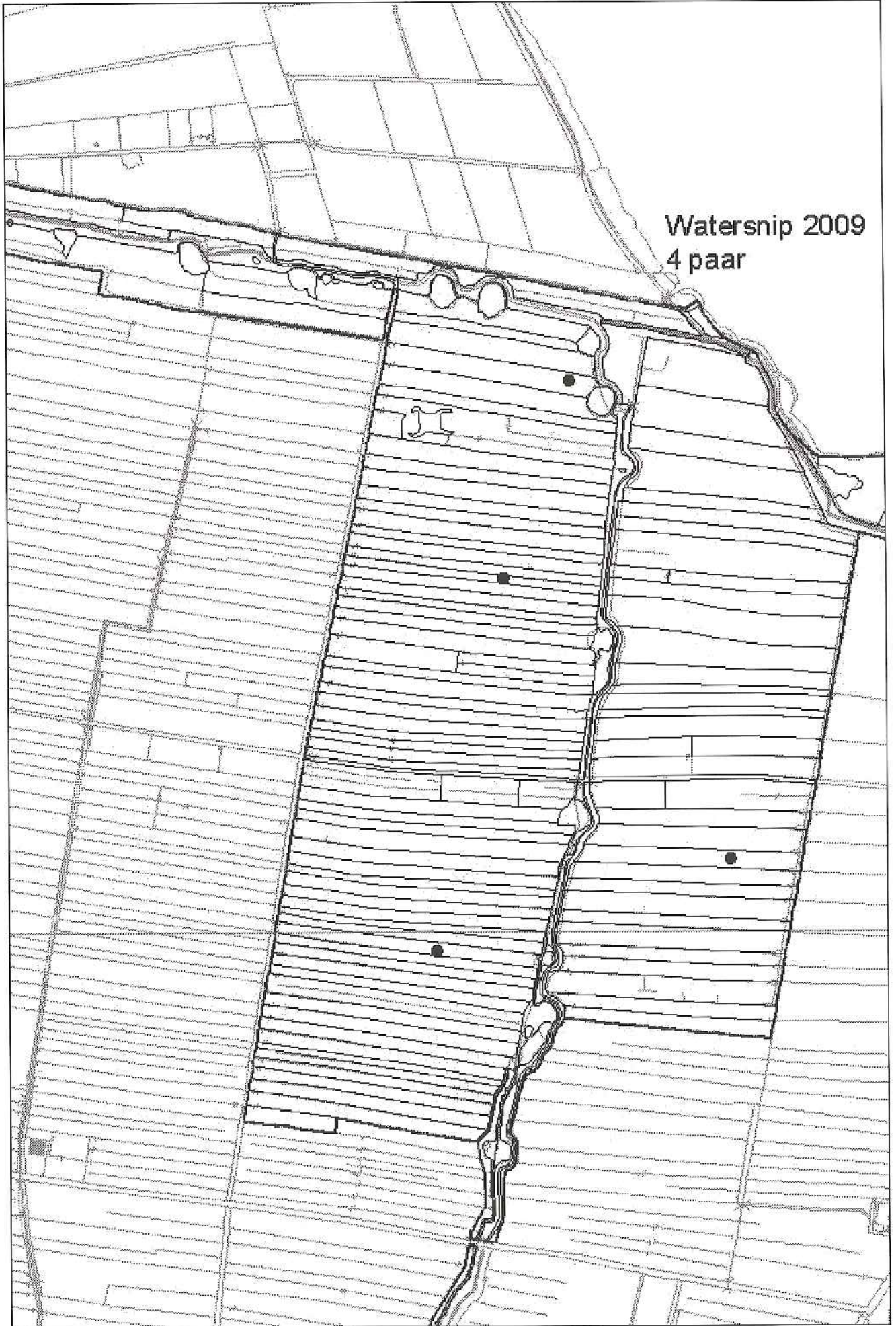

Veldleeuwerik 2009
4 paar

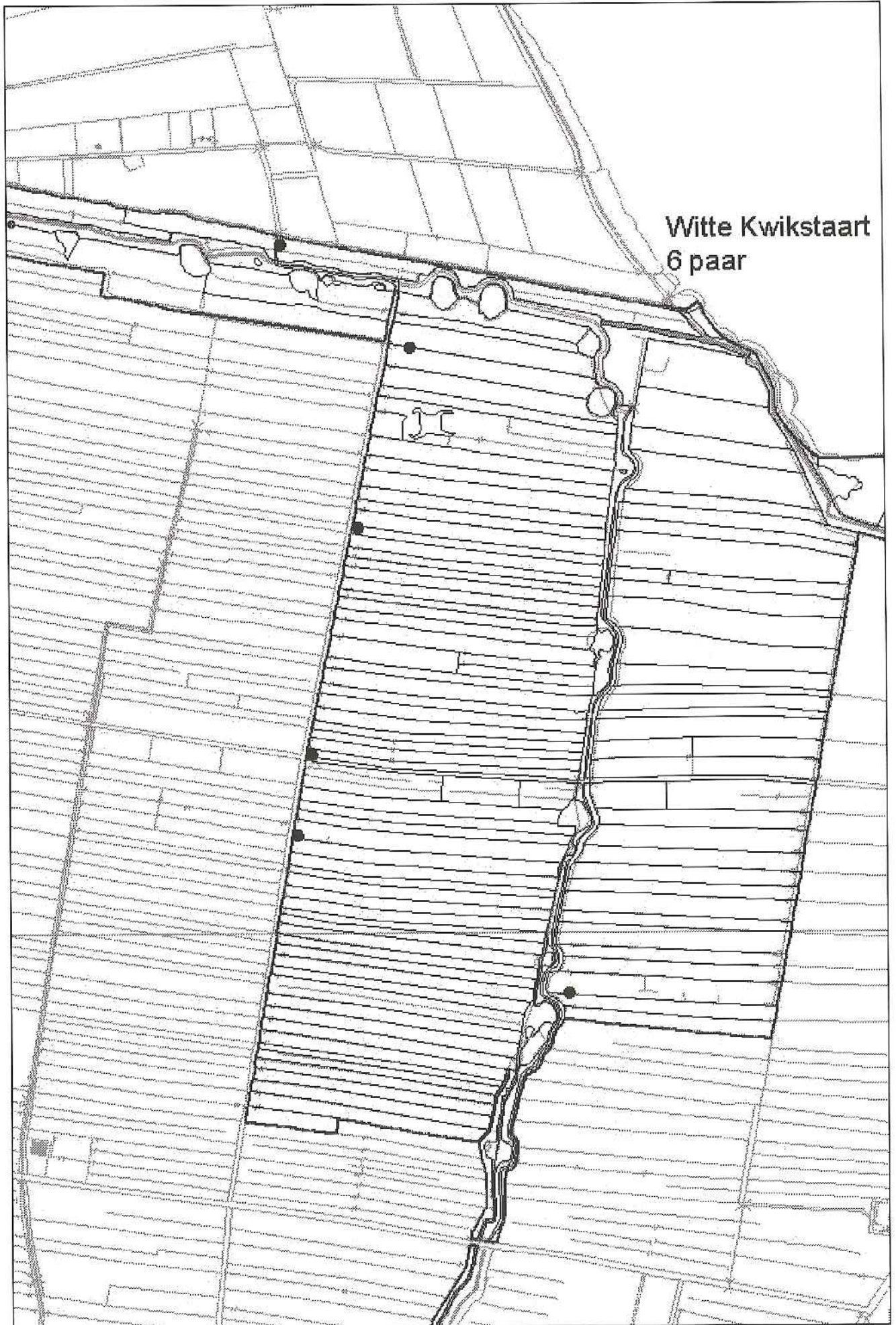
Waterhoen 2009
2 paar

Watersnip 2009
4 paar

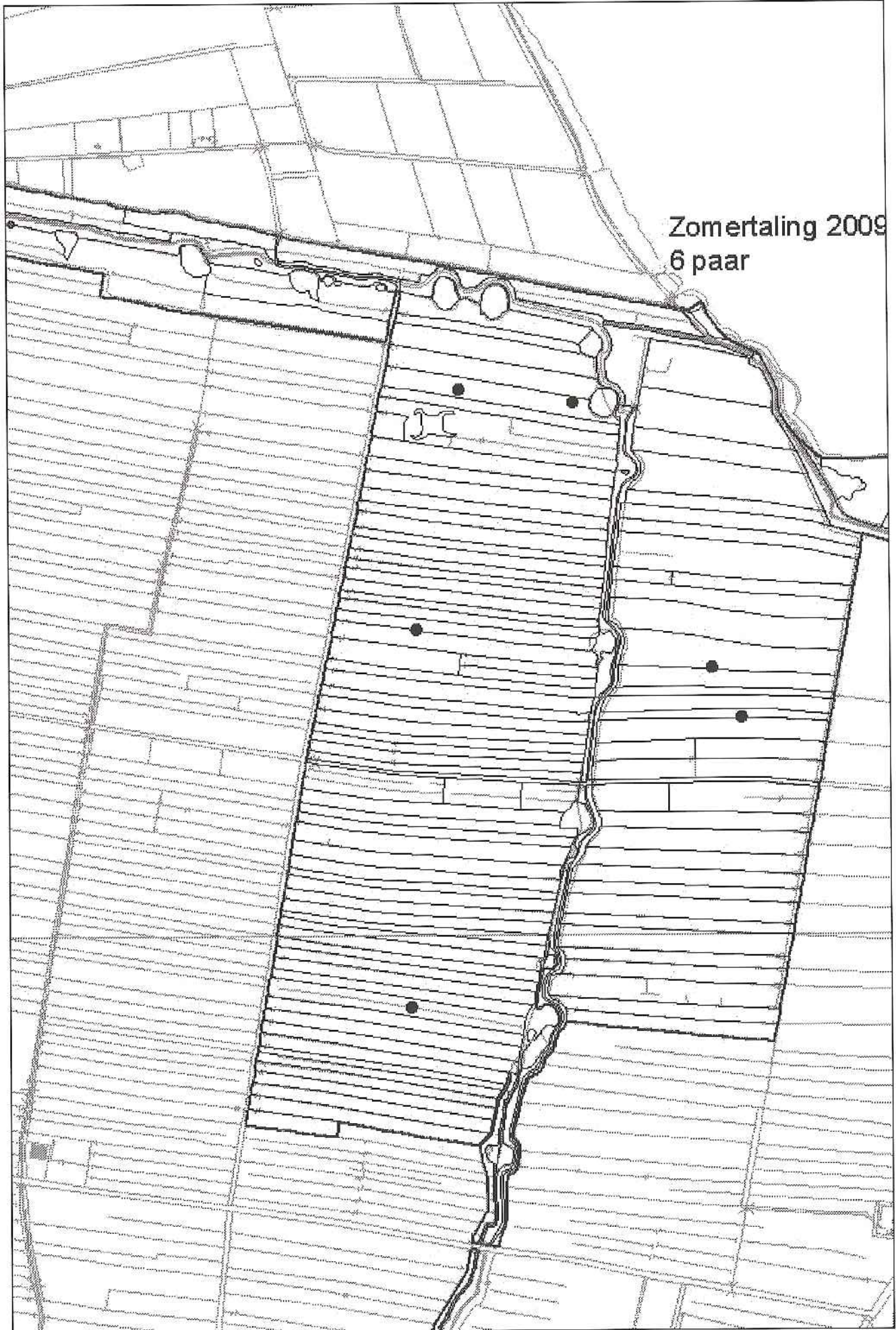

Wilde Eend 2009
59 paar

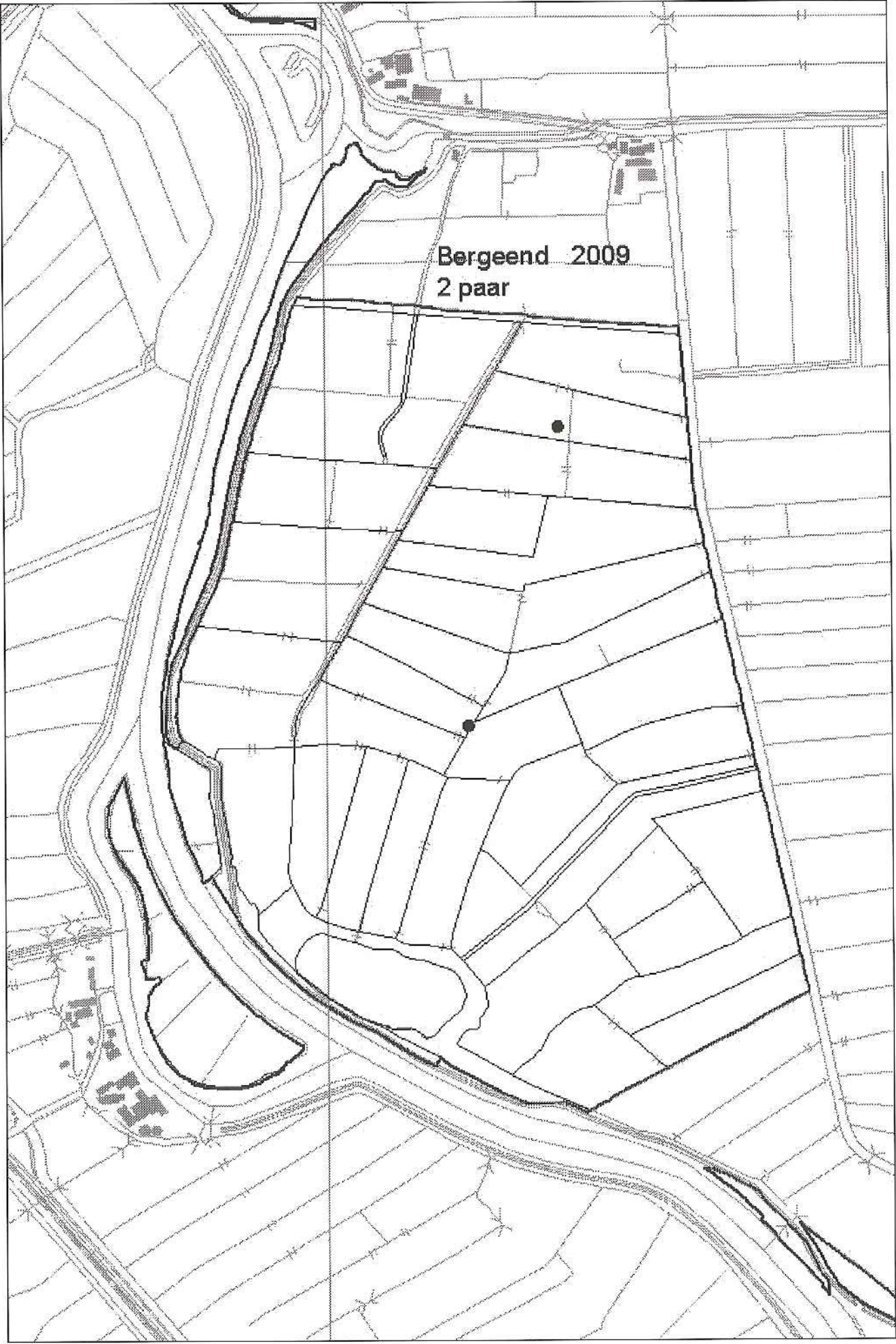

Witte Kwikstaart
6 paar

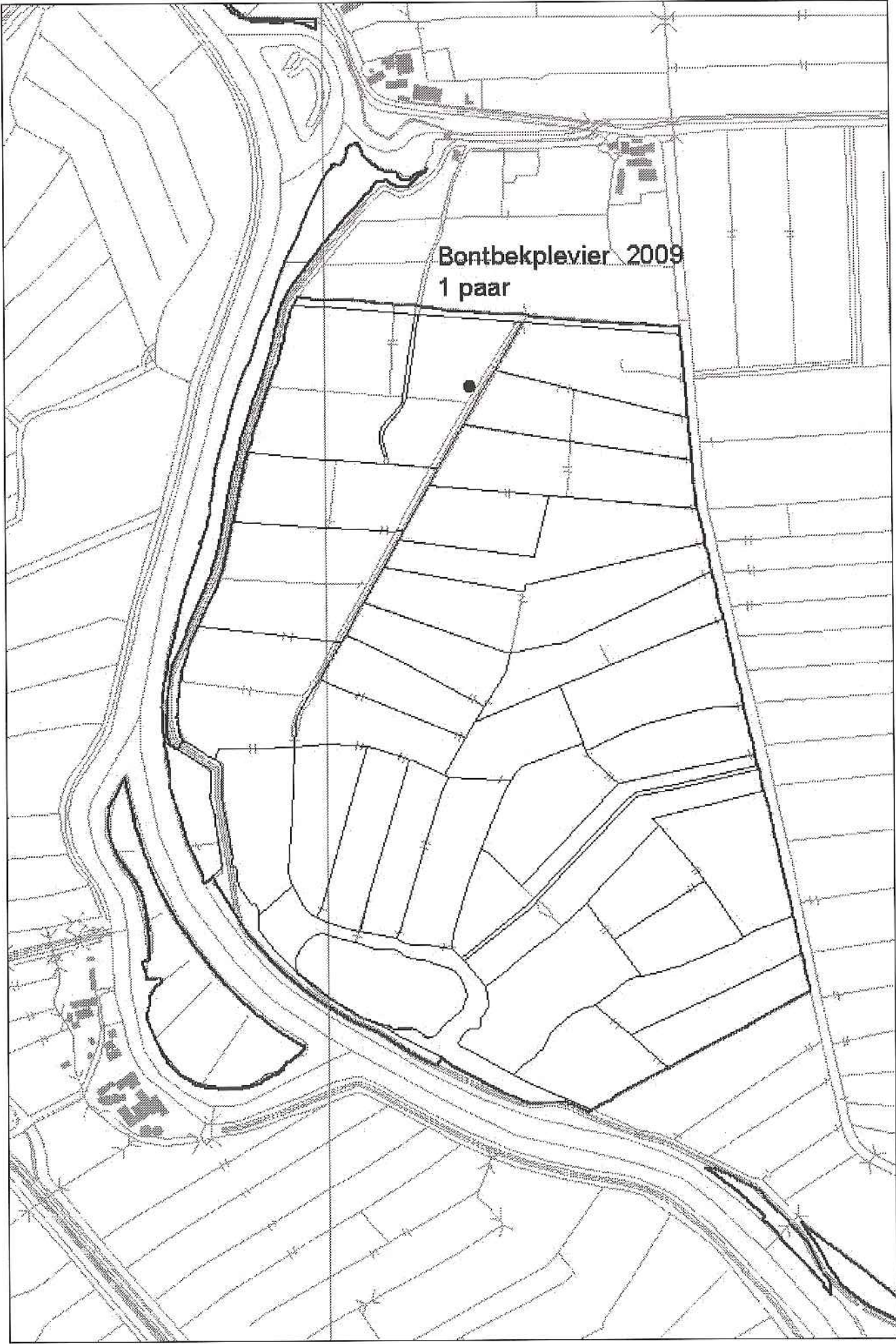

Zomertaling 2009
6 paar

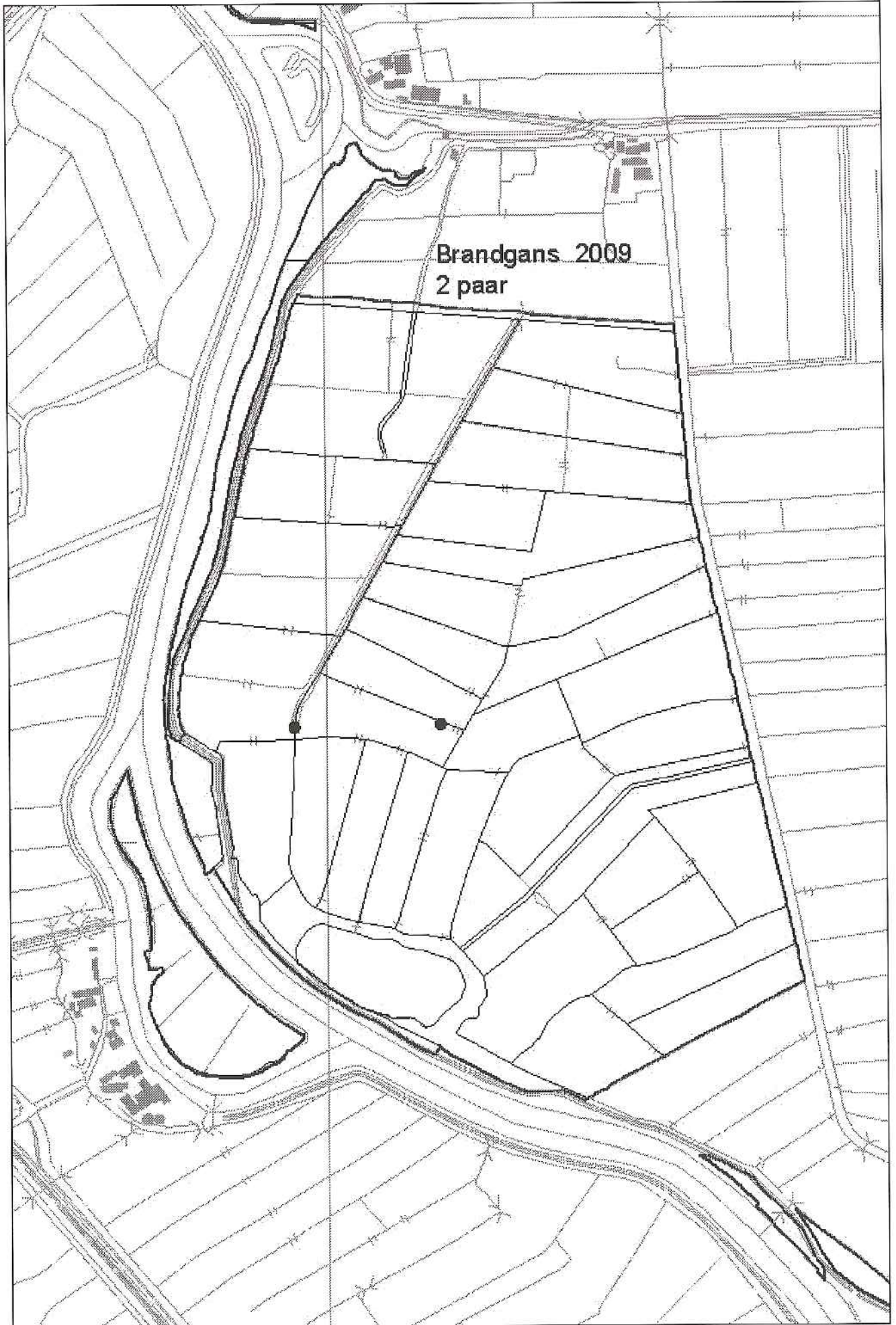
Bijlage 5. Territoriakaarten van de broedvogels in het object De Slaag

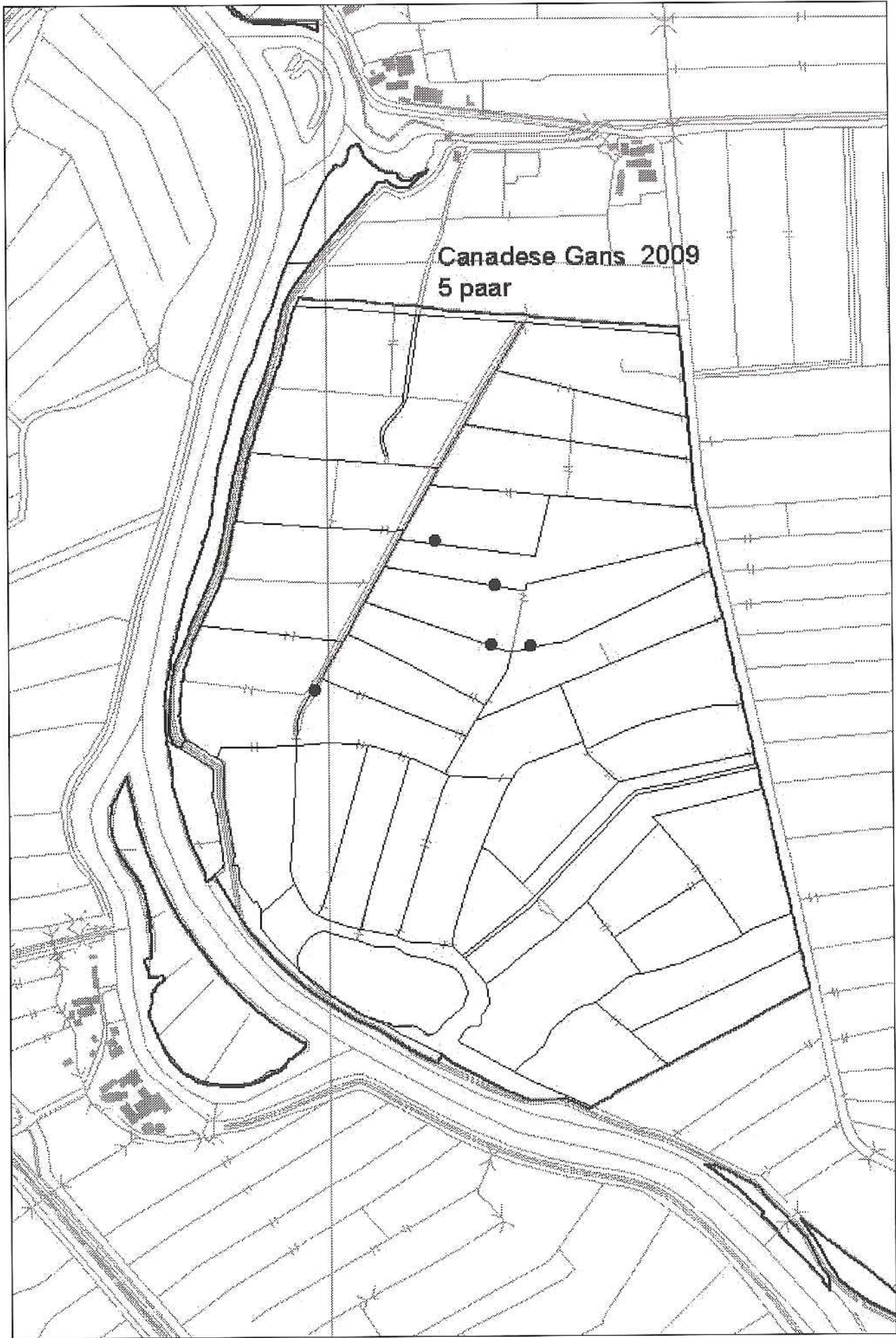

Bergeend 2009
2 paar

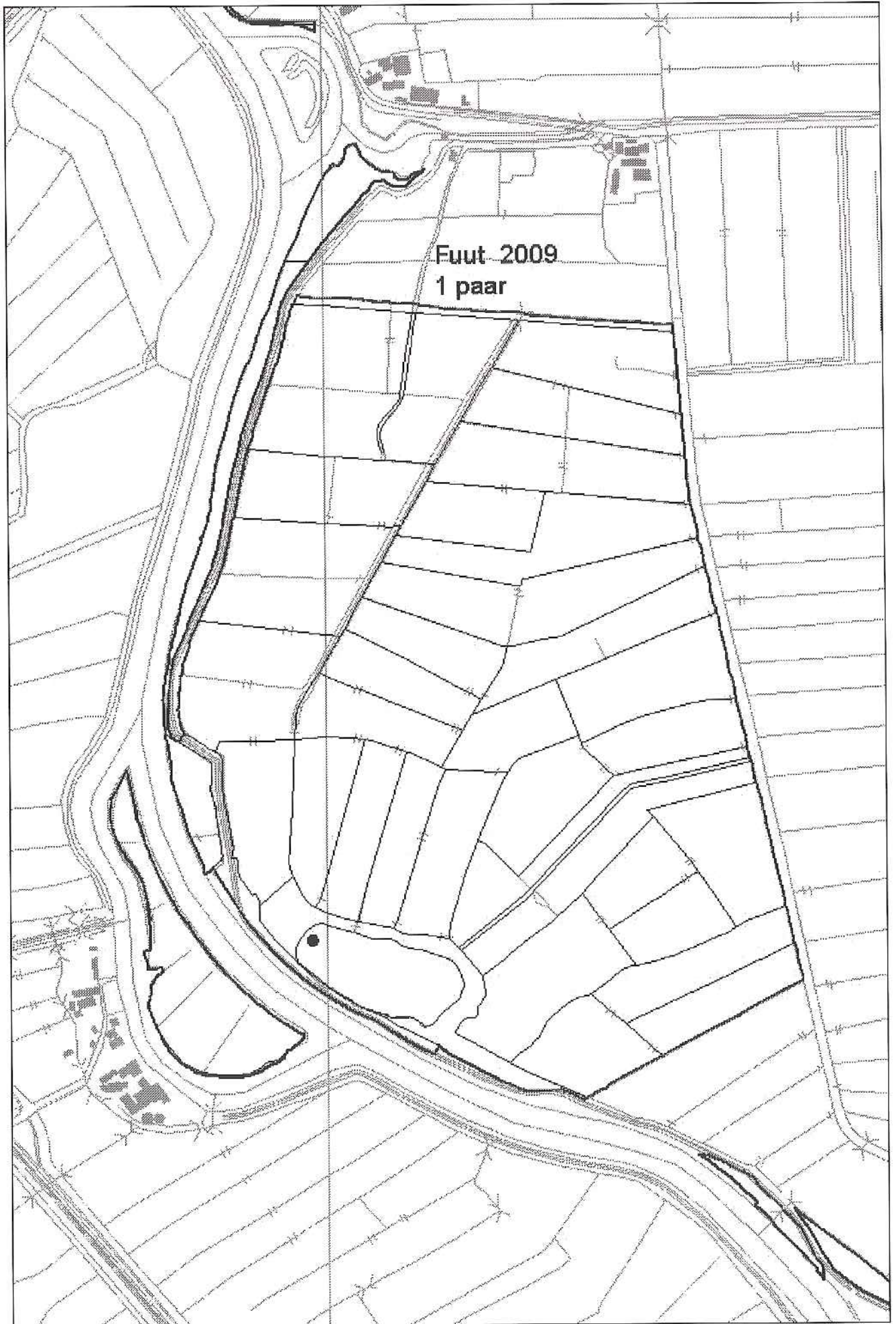

Bontbekplevier 2009
1 paar

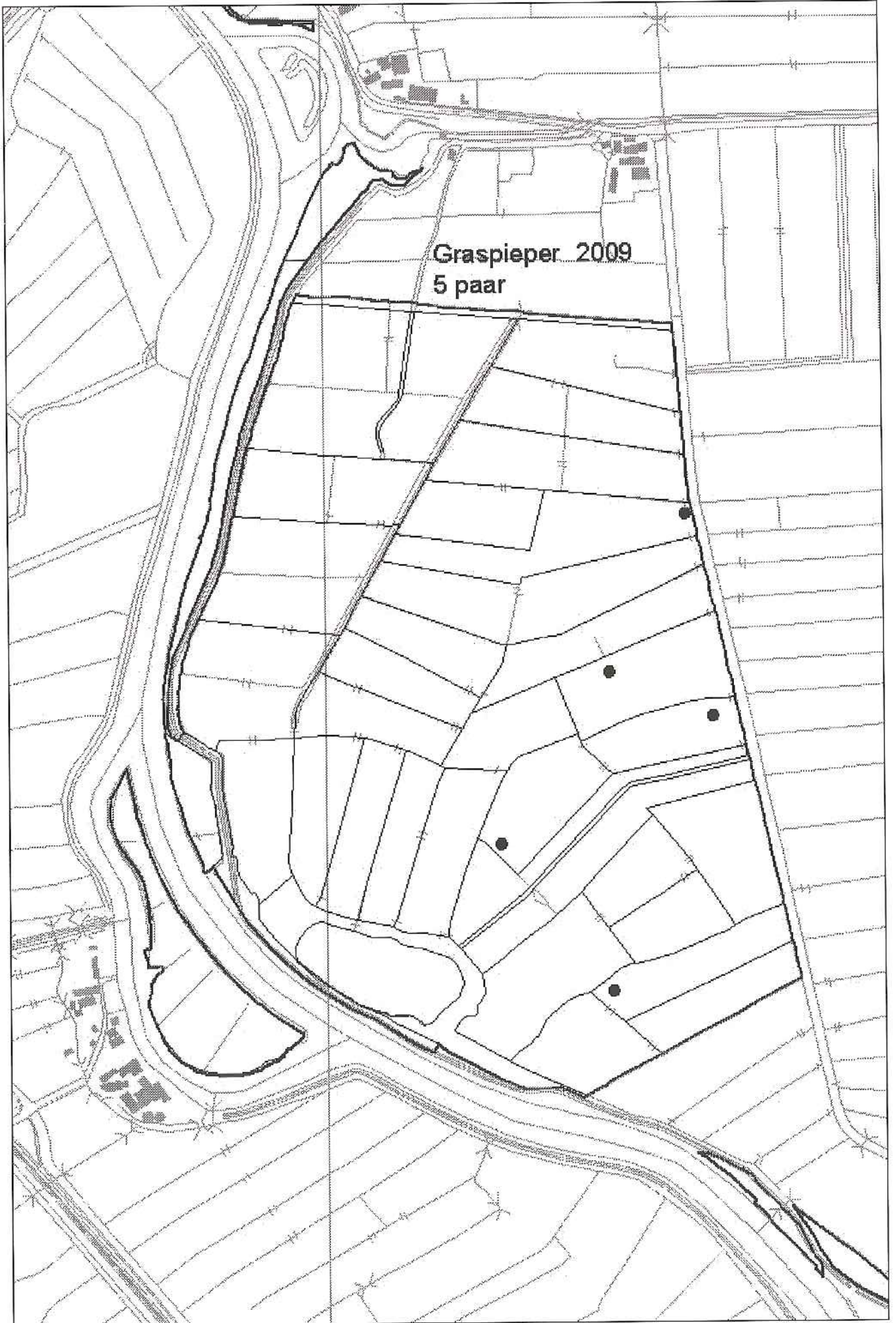

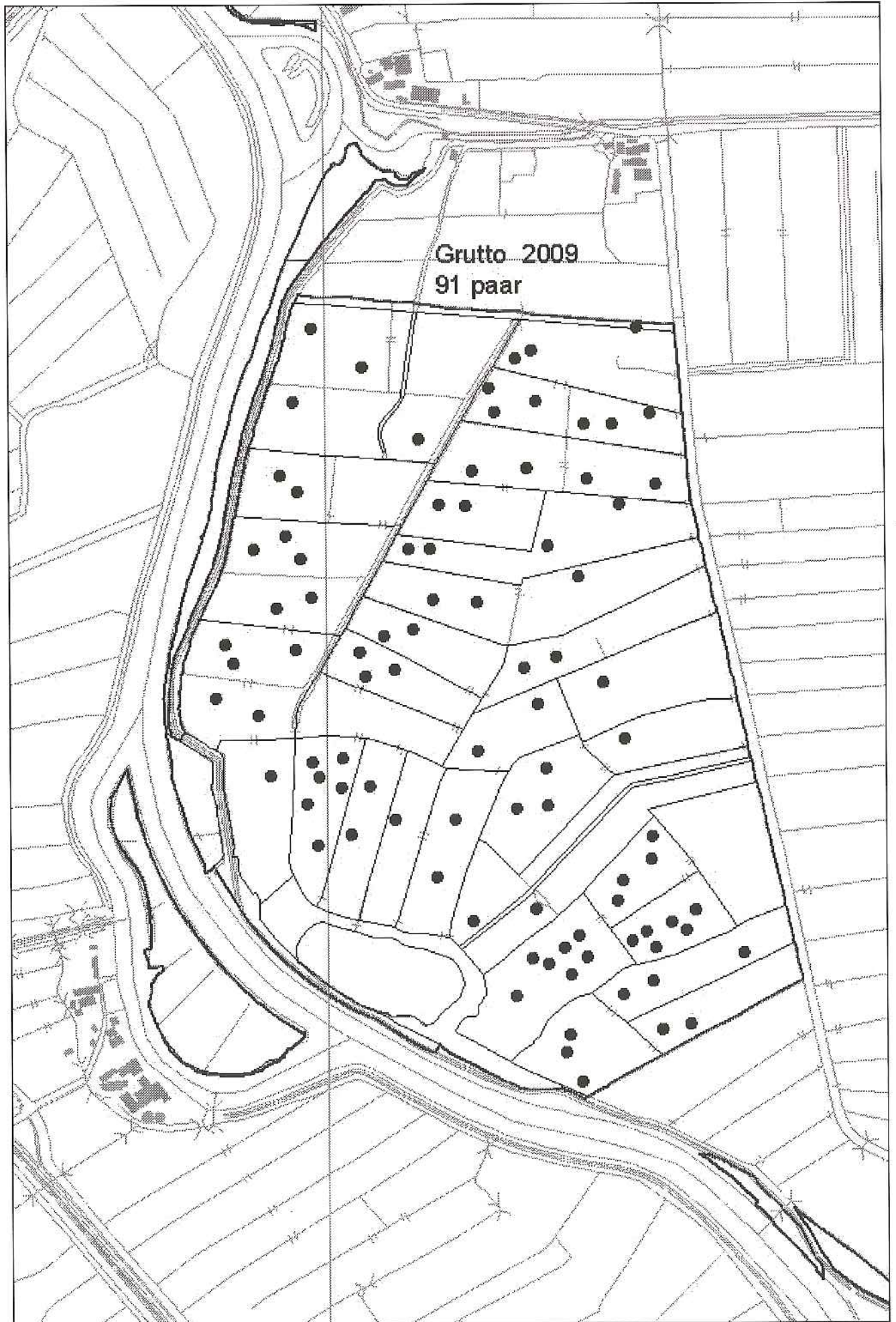

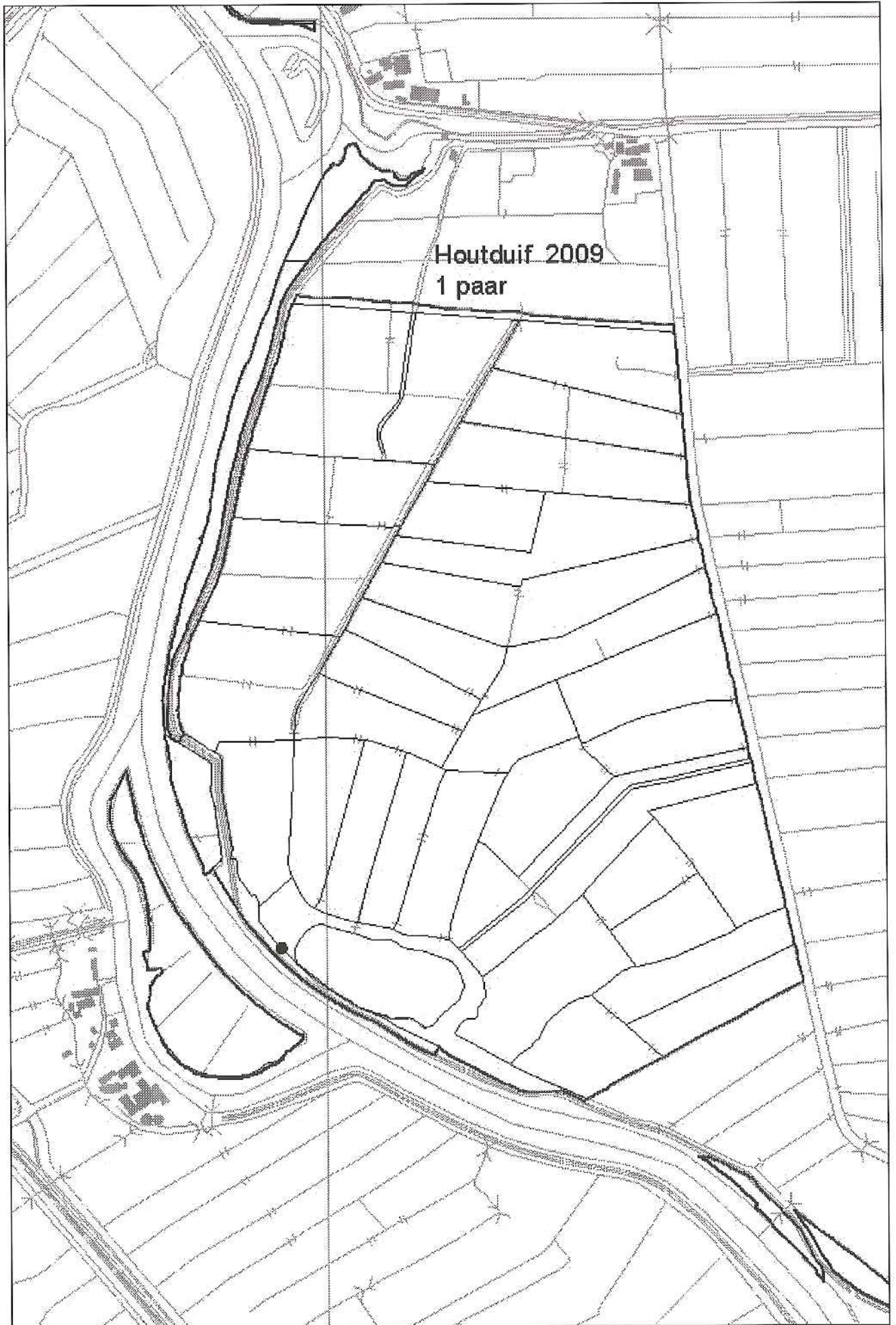
Canadese Gans 2009
5 paar

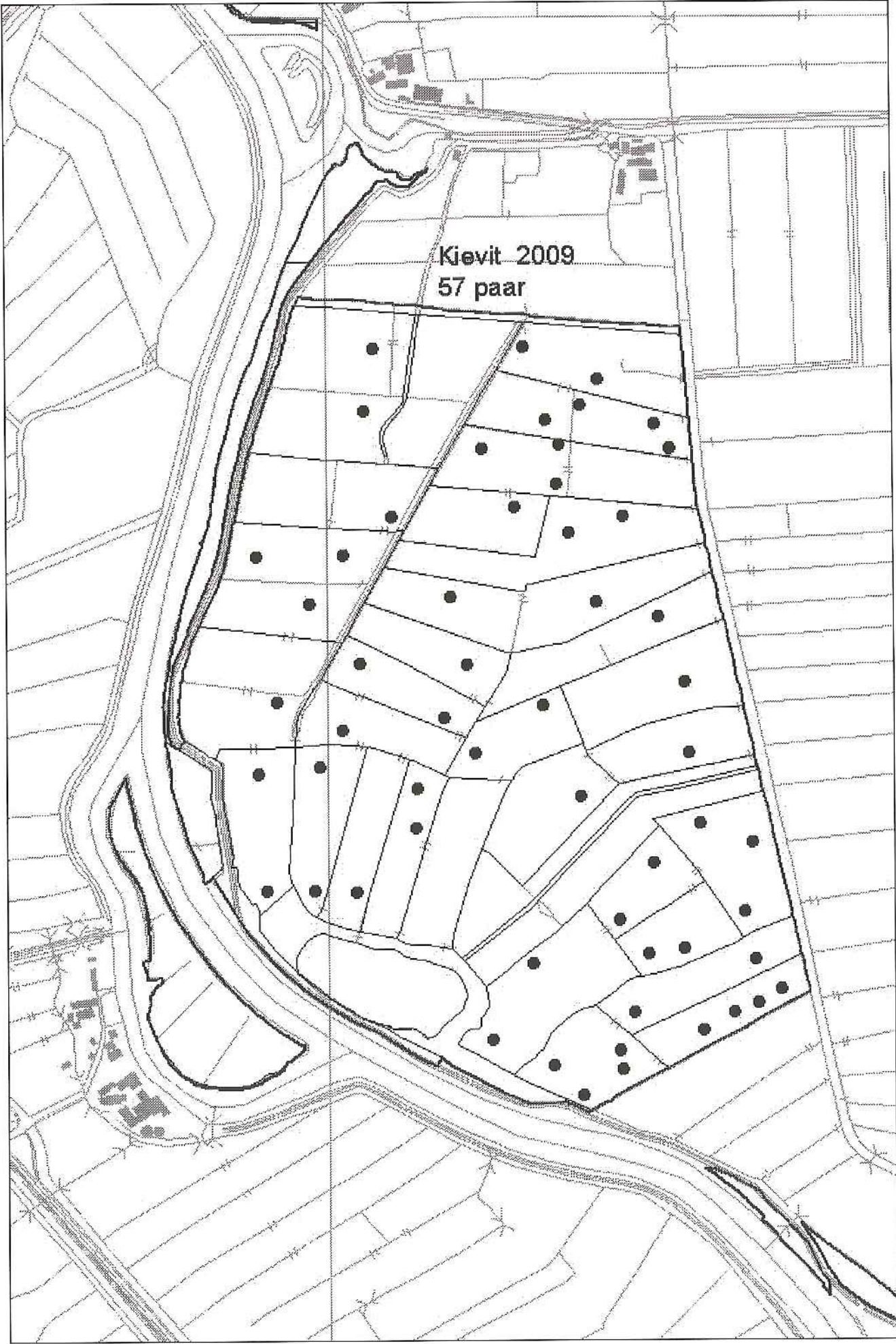

Fuut 2009
1 paar

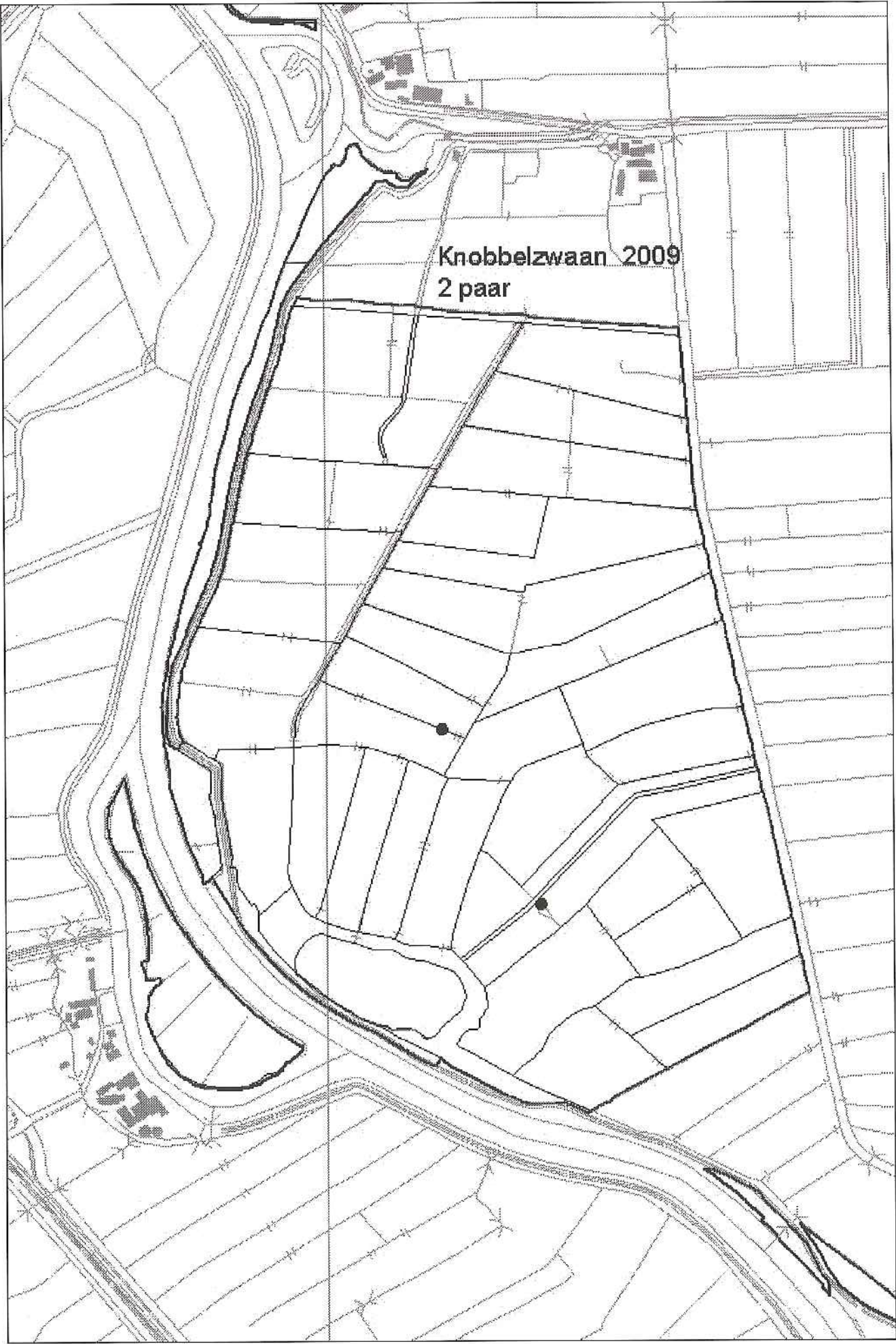

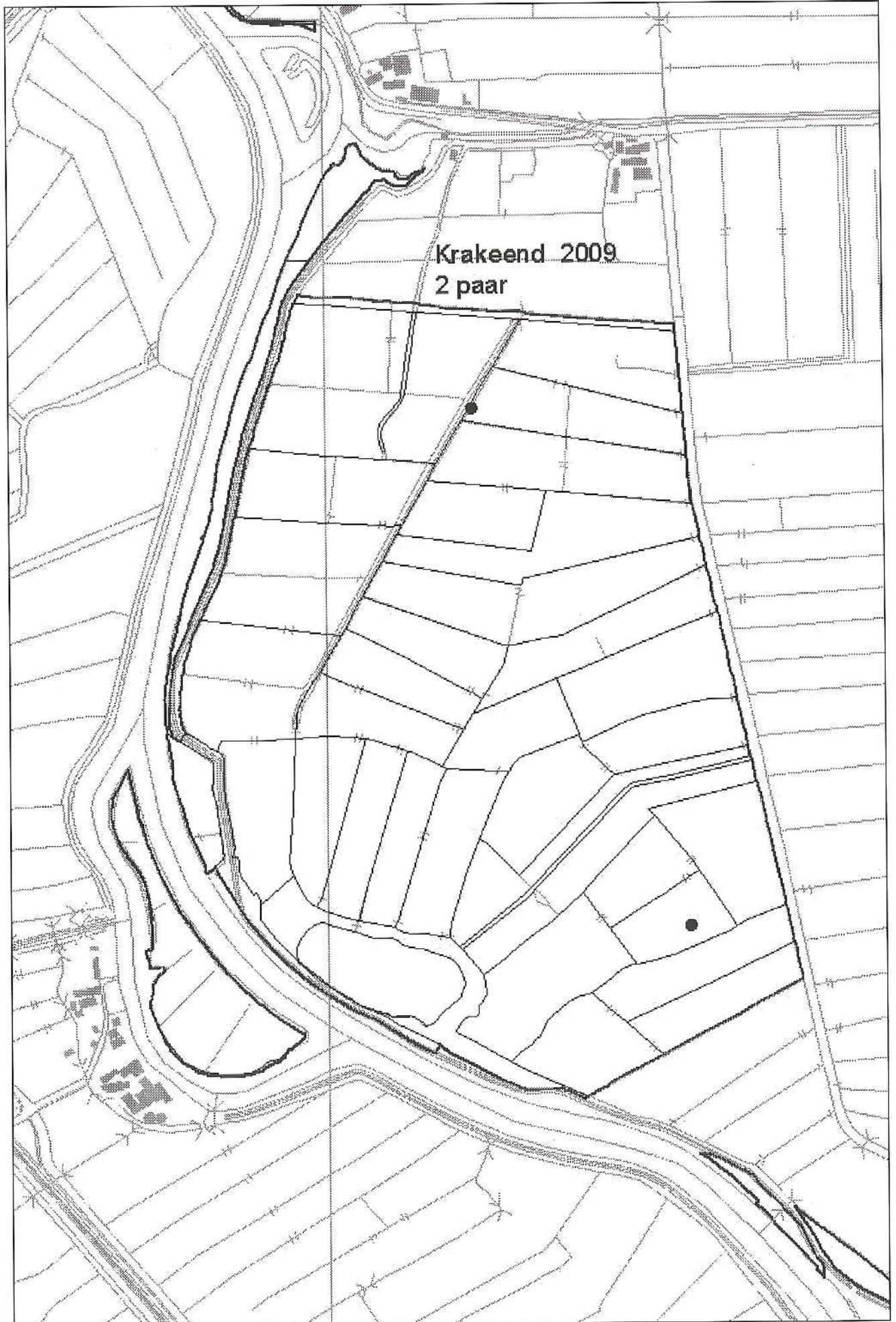

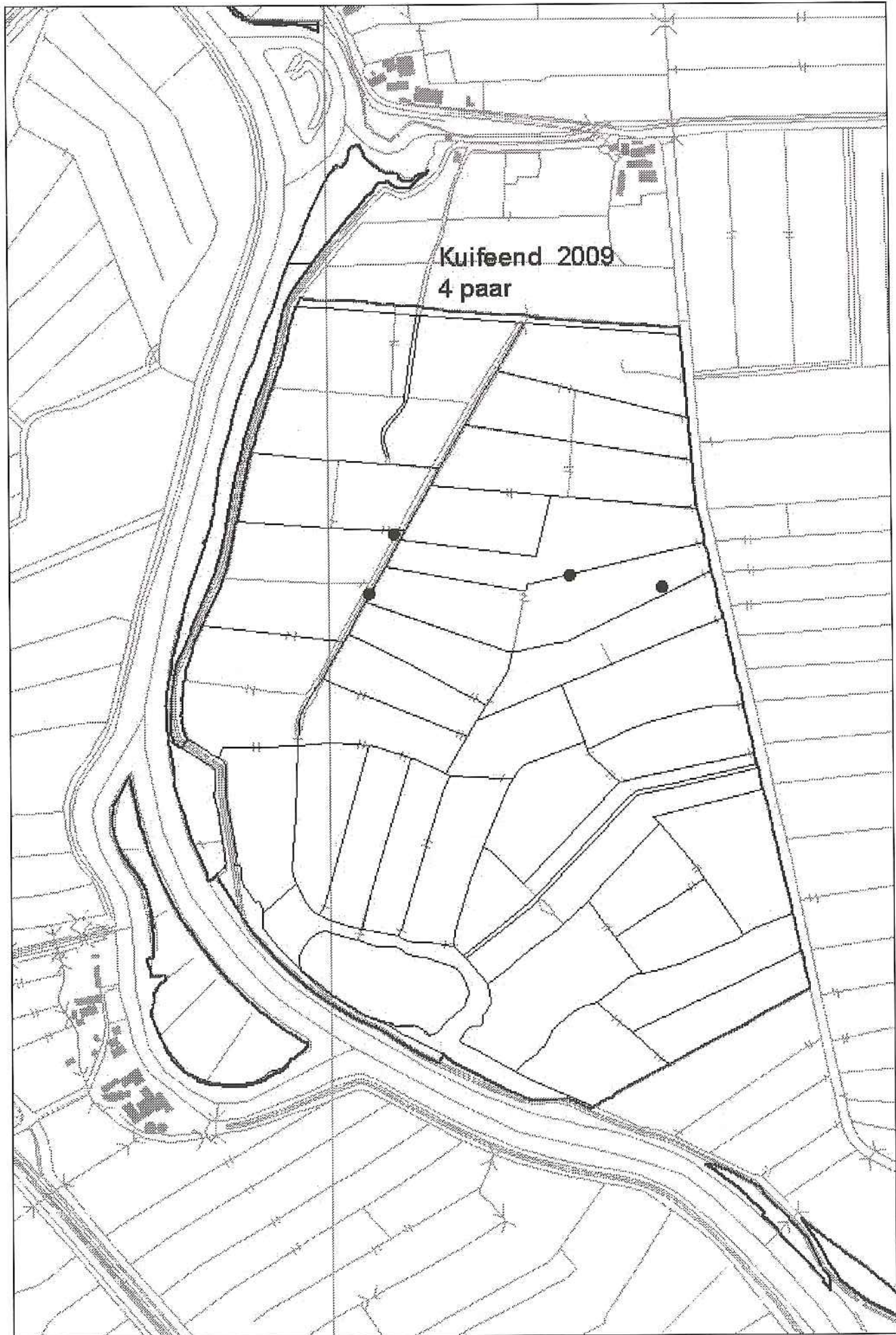
Kievit 2009
57 paar

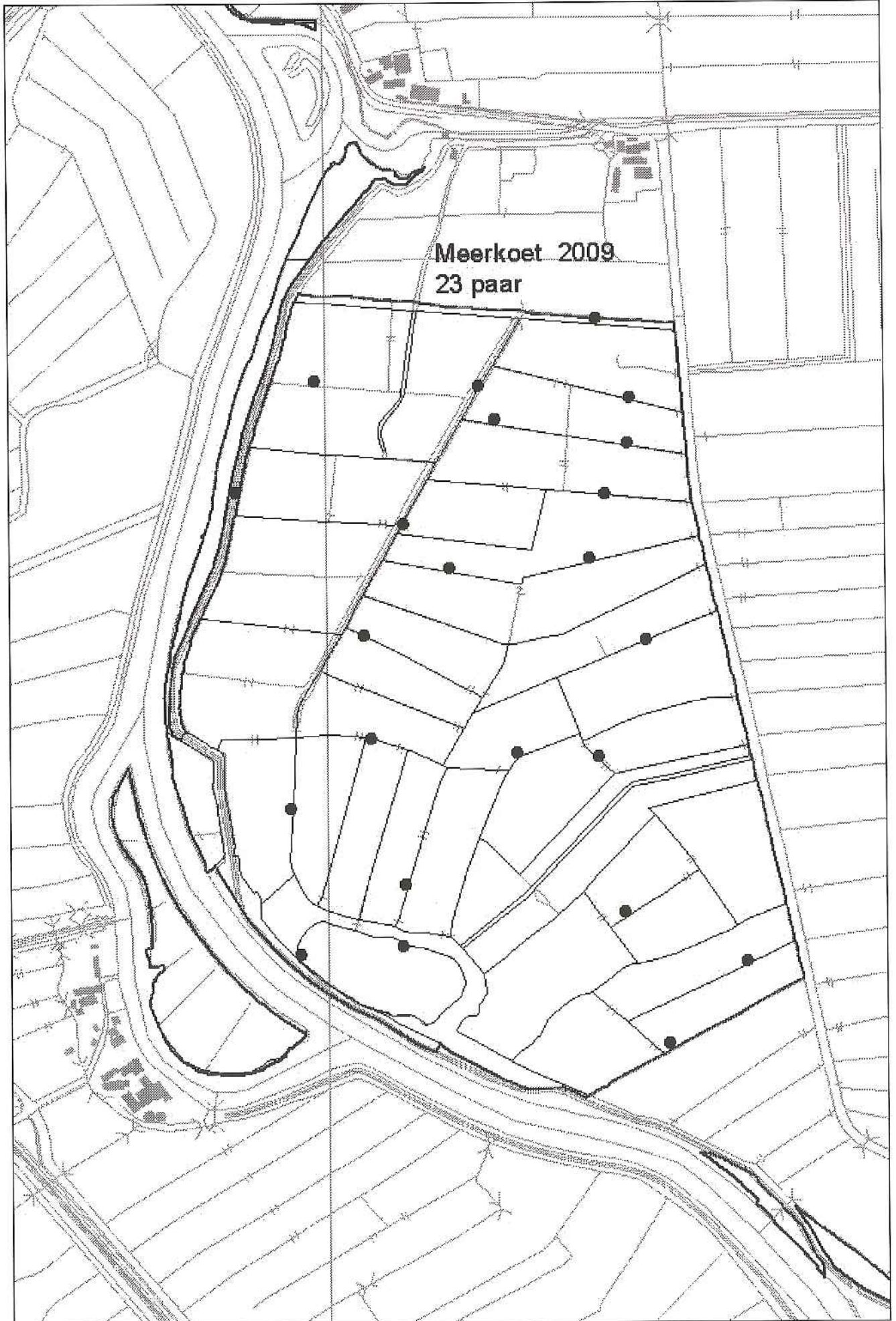
Knobbelzwaan 2009
2 paar

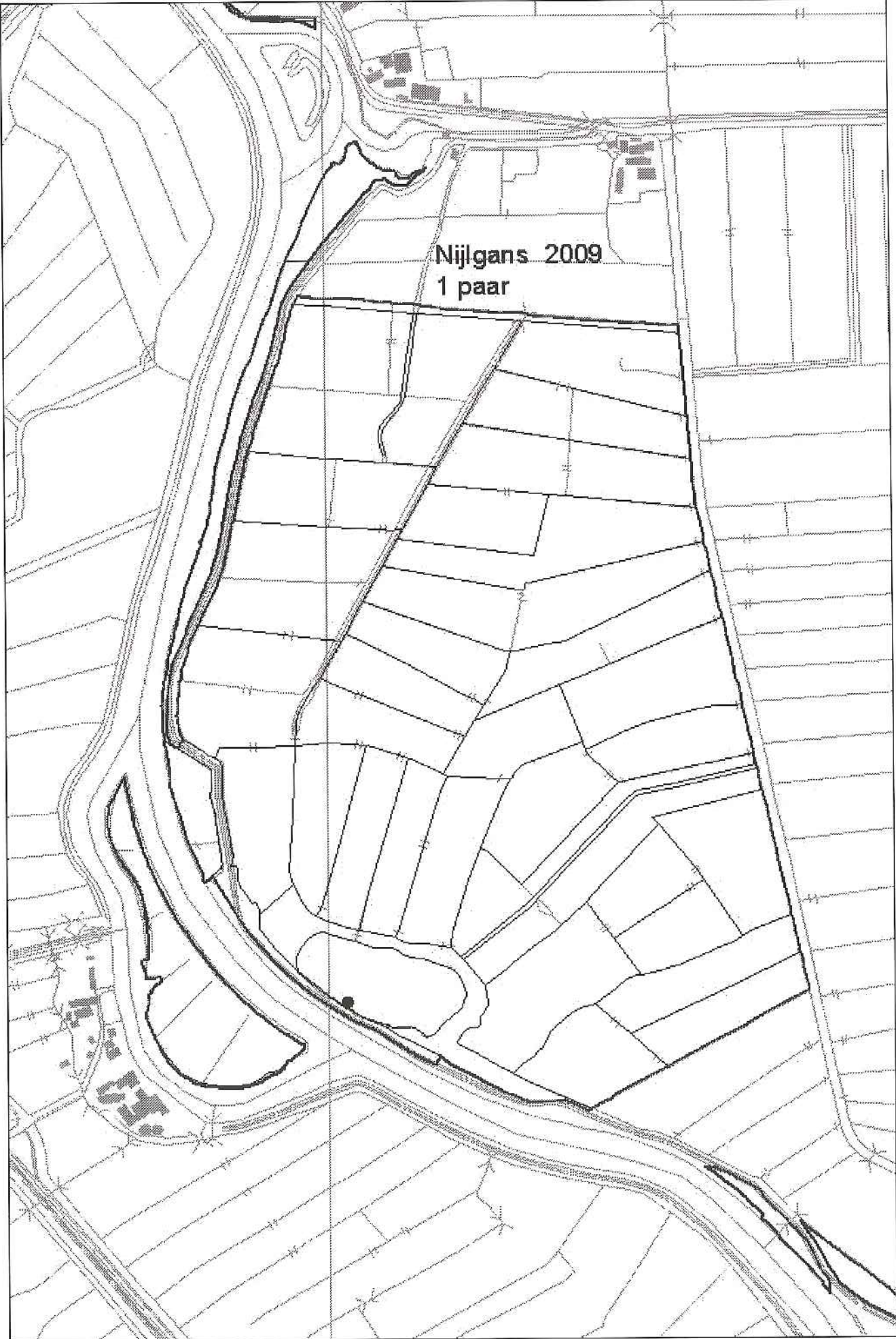
Krakeend 2009
2 paar

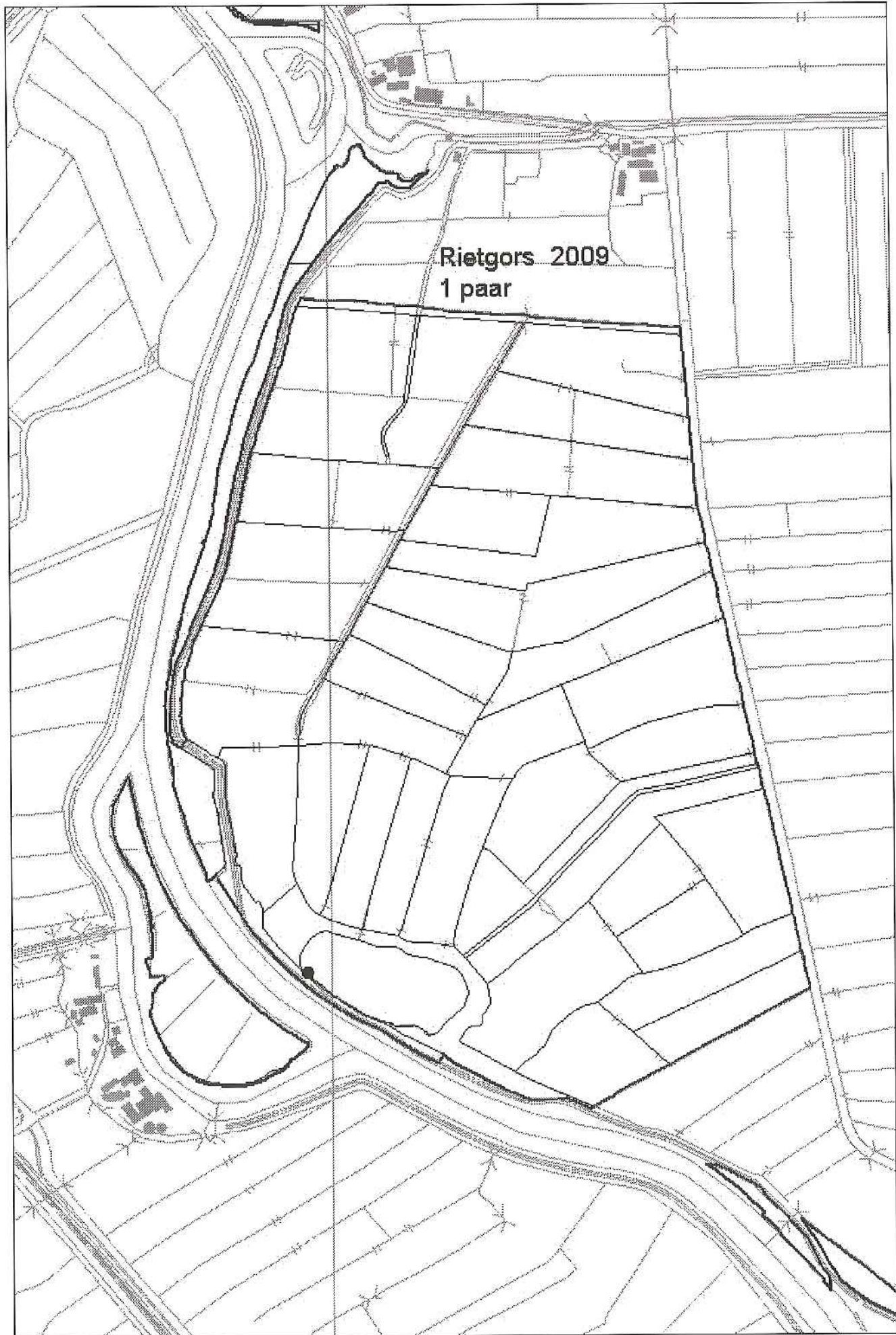
Kuifeend 2009
4 paar

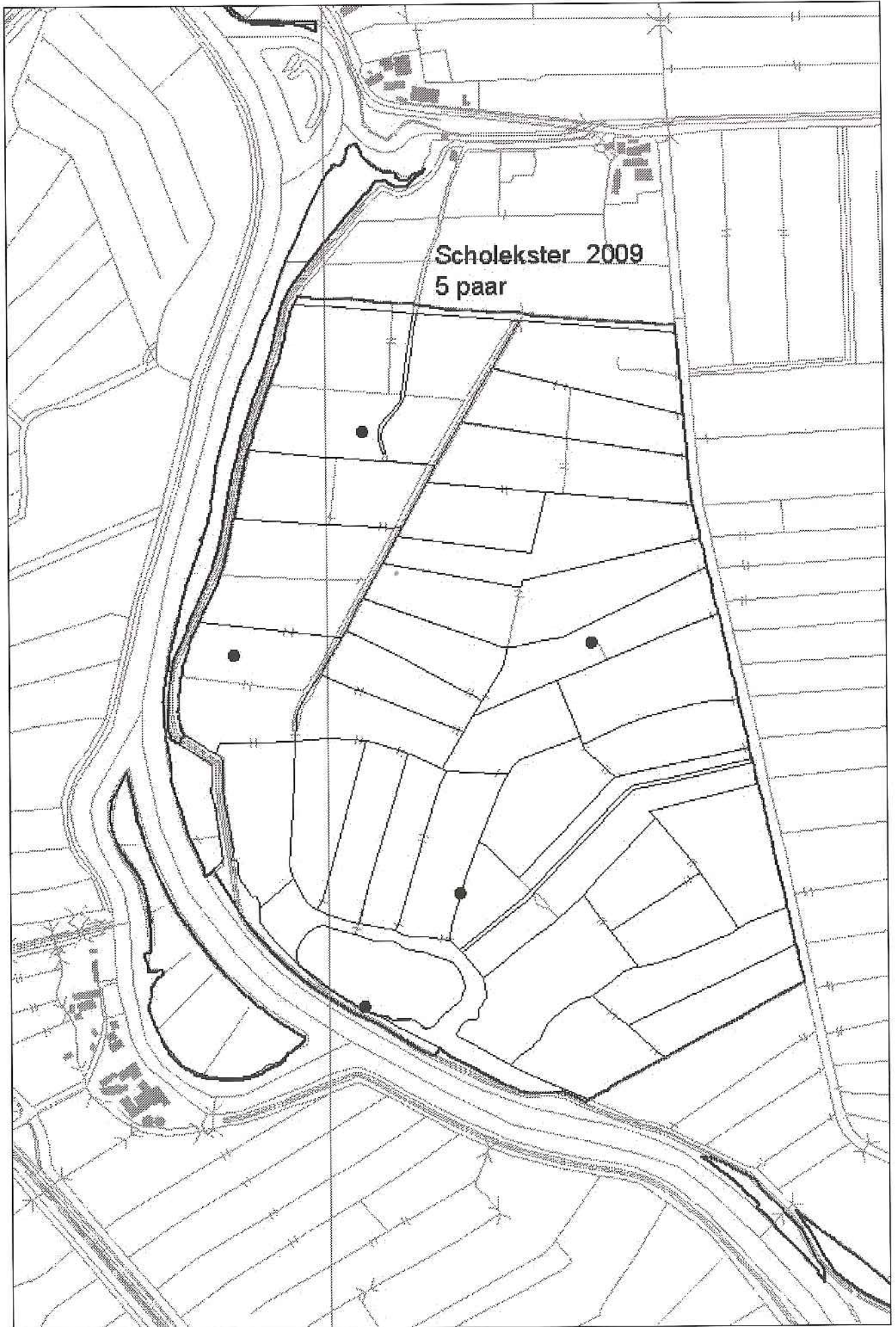
Meerkoet 2009
23 paar

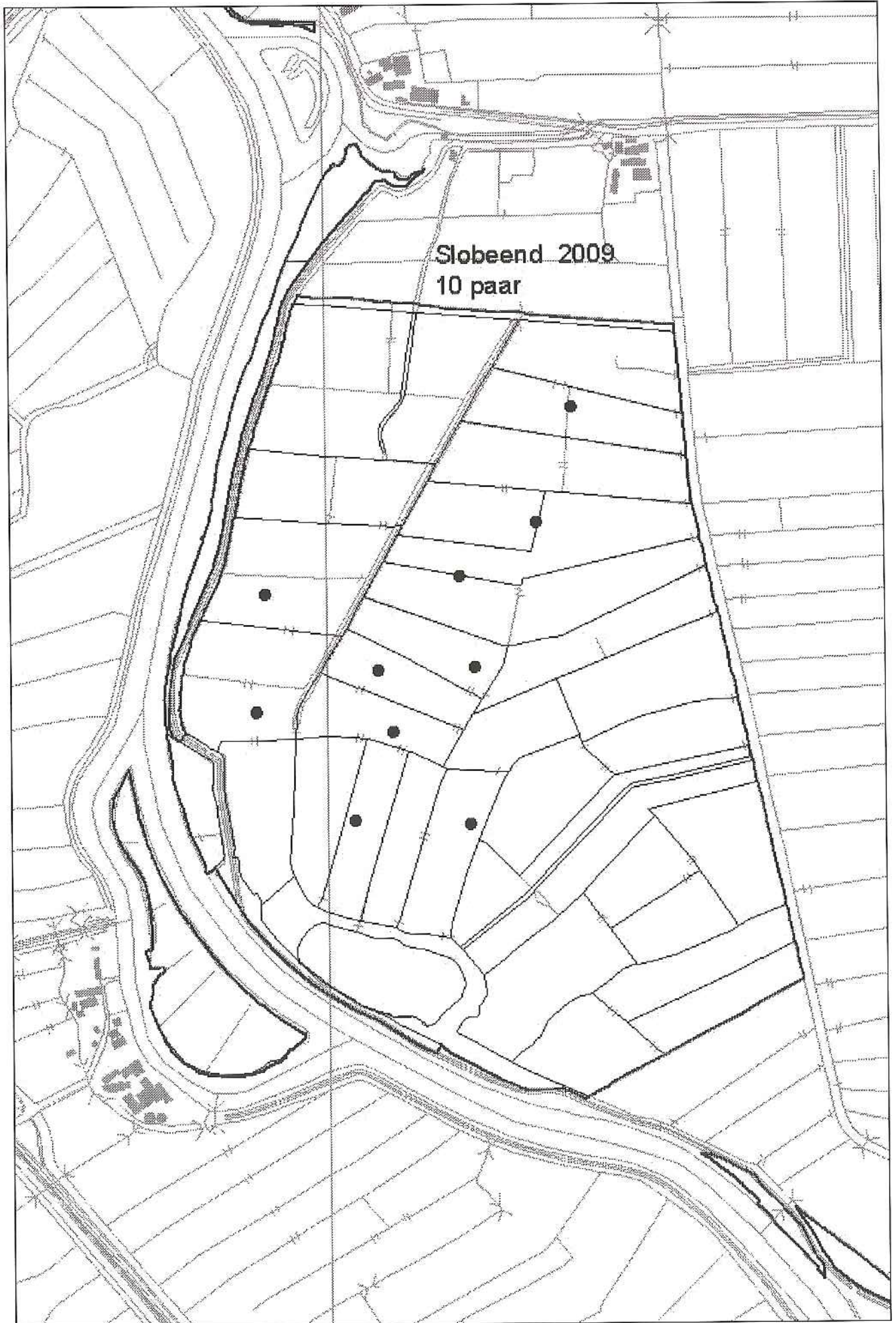
Nijlgans 2009
1 paar

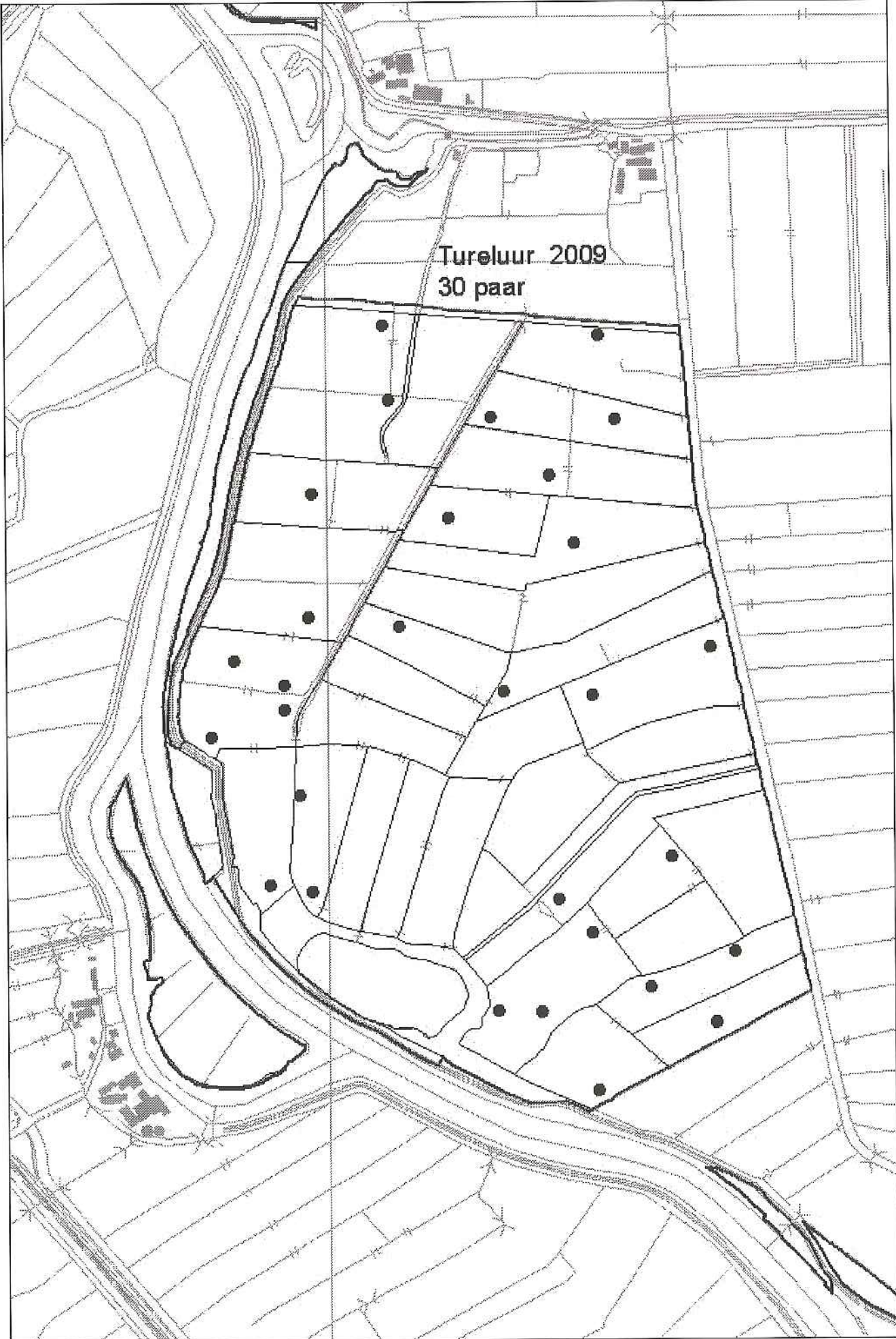

Rietgors 2009
1 paar

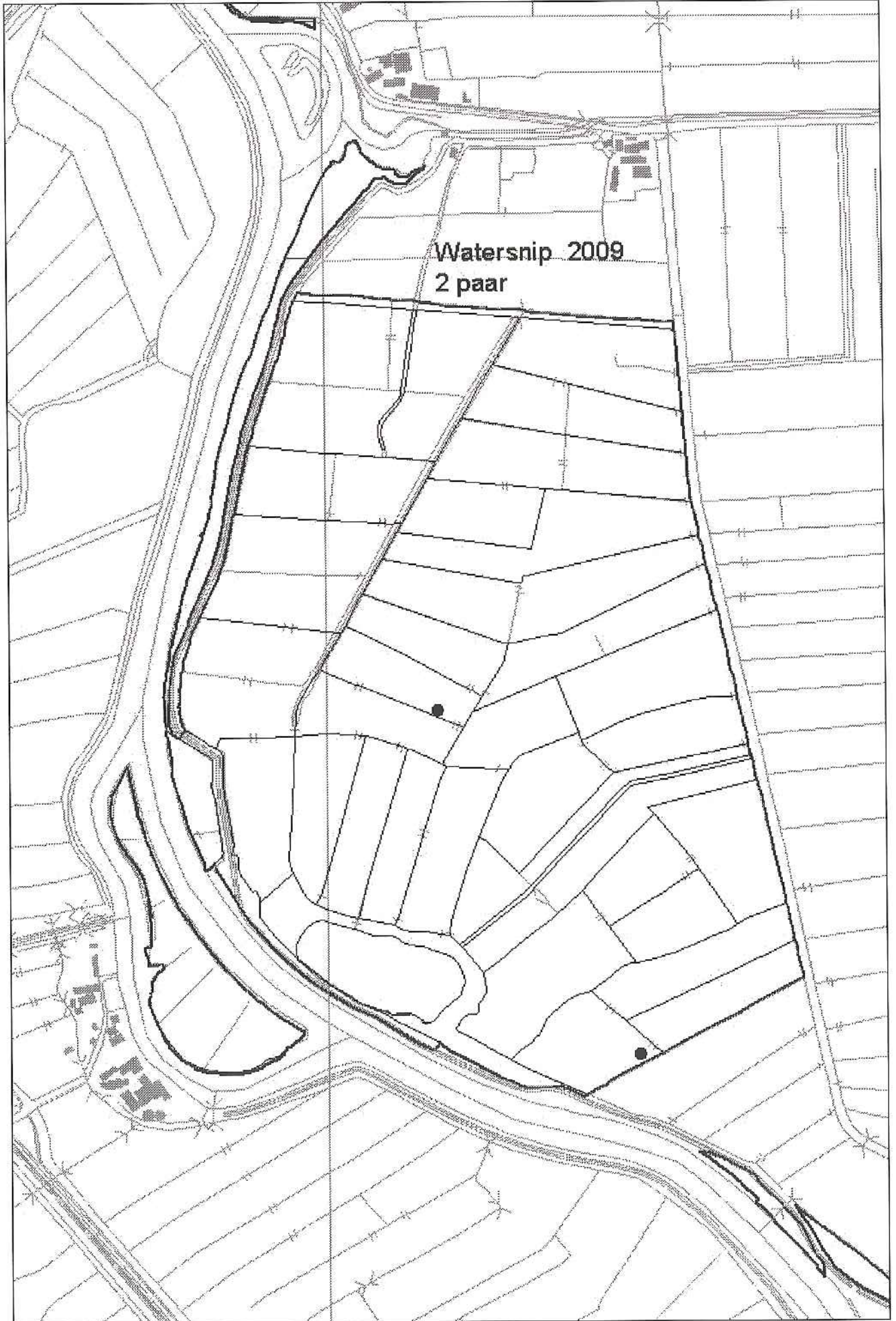

Scholekster 2009
5 paar

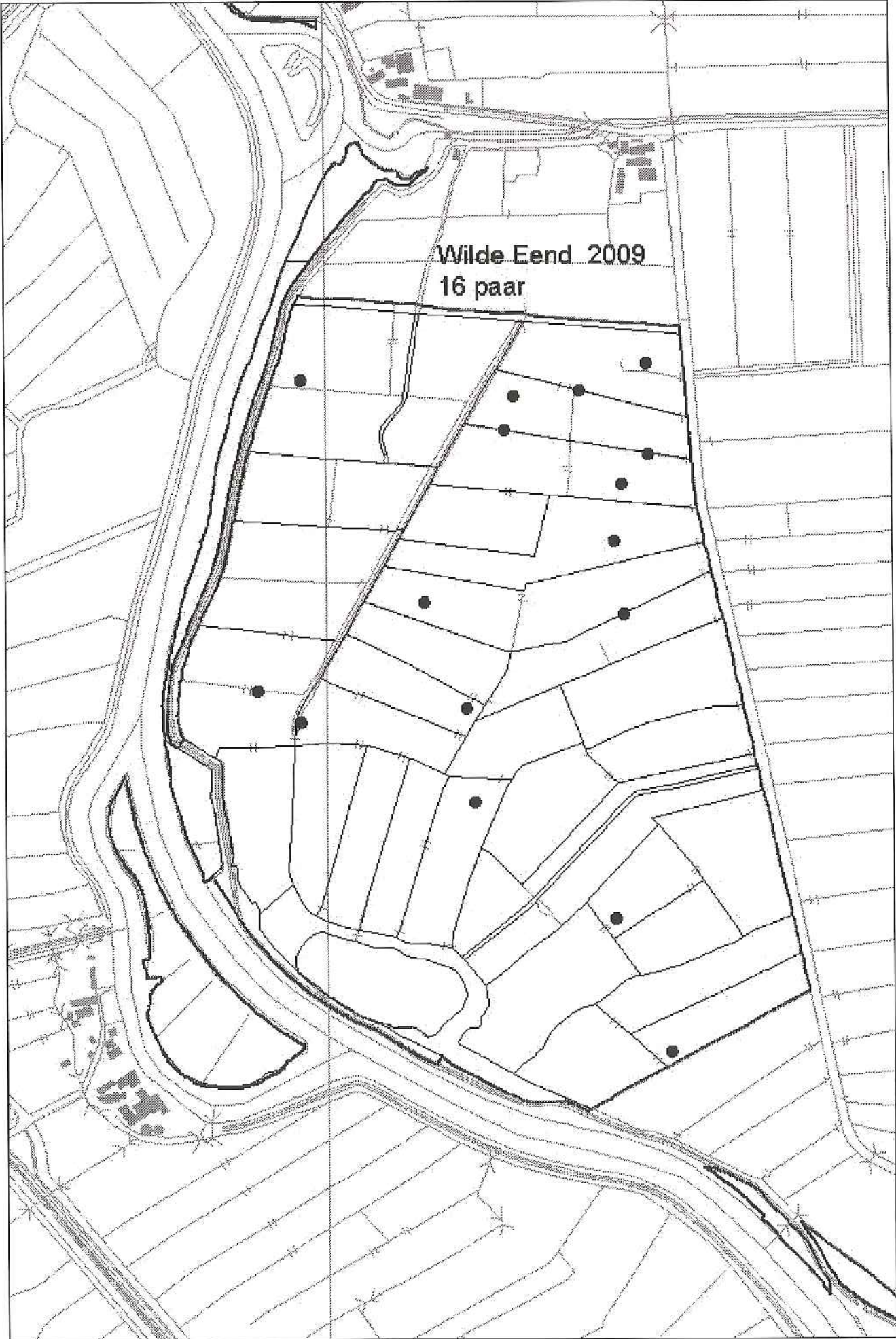

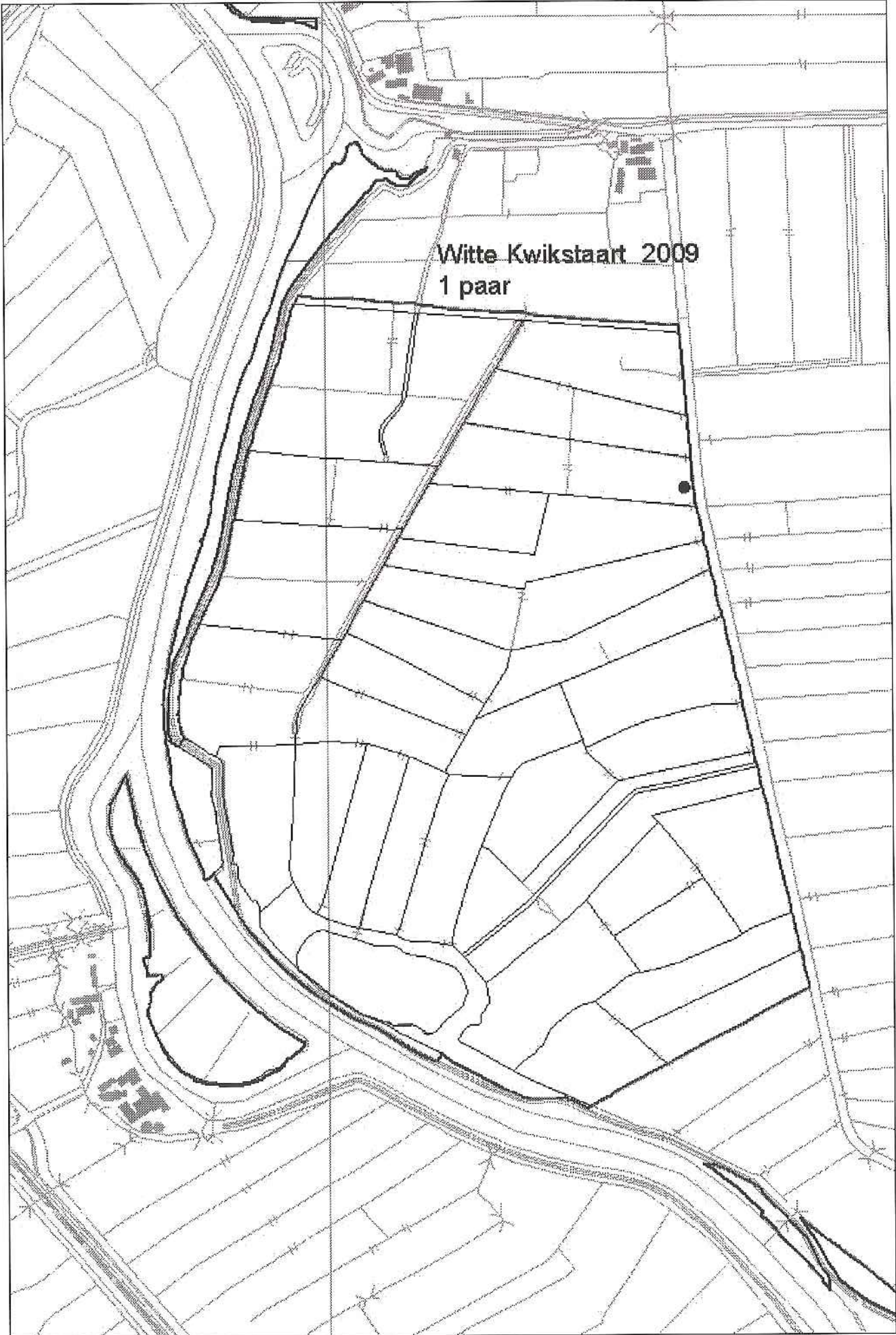
Tureluur 2009
30 paar

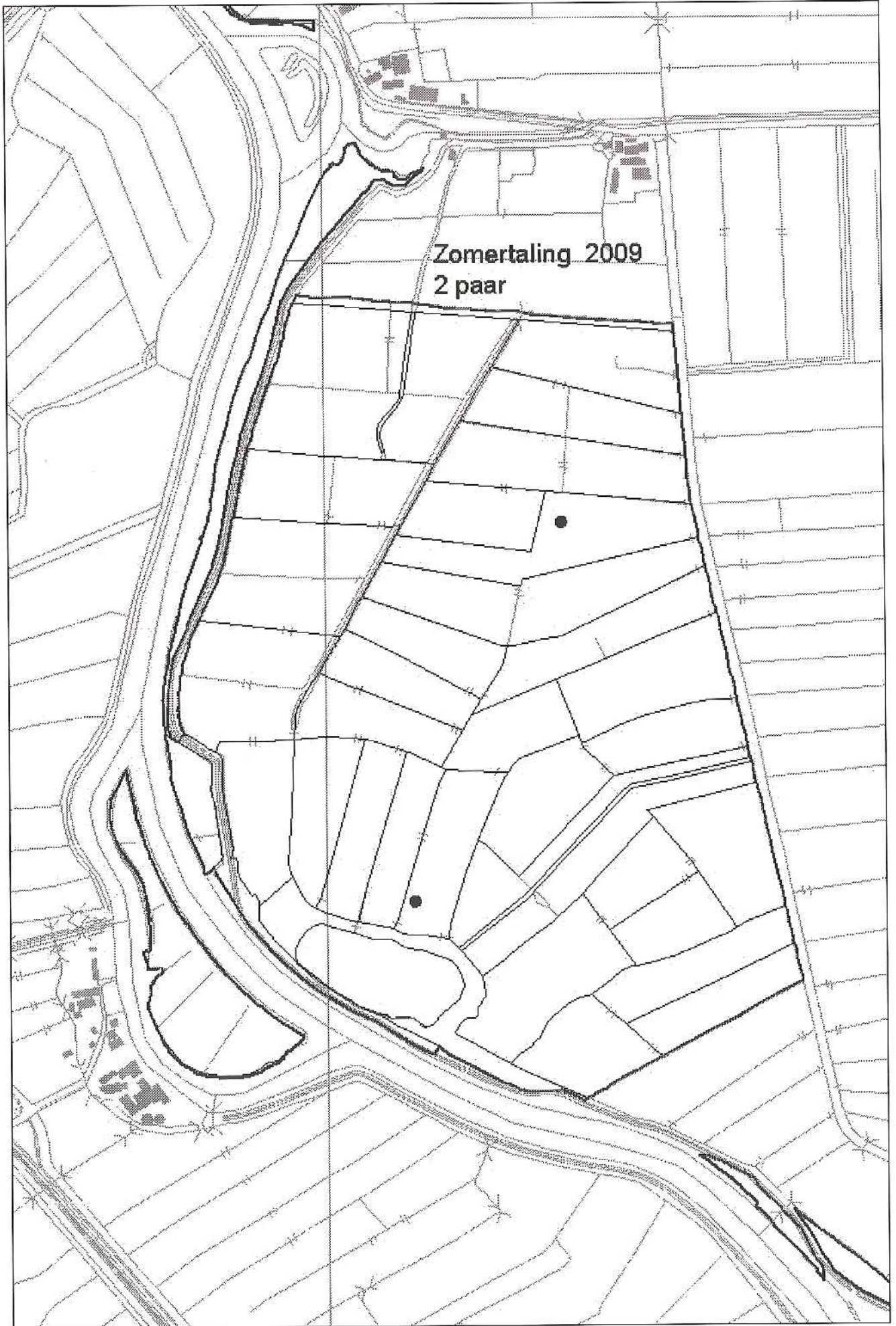
Watersnip 2009
2 paar

Wilde Eend 2009
16 paar

Witte Kwikstaart 2009
1 paar

Zomertaling 2009
2 paar

